

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

V spomin na lani preminulega republiškega sekretarja za notranje zadeve Slavka Furlana je bila v soboto na Krvavcu vaja enot milice, JLA, enot teritorialne obrambe in gorske reševalne službe. Reportaža z vaje berite na 18. strani. — Foto: F. Perdan

Velika razprodaja v prodajalnah Kokra Kranj

Cenjene kupce obveščamo, da v teh dneh prodajamo razno blago po znižanih cenah v naslednjih prodajalnah:

	stara cena	nova cena
moške obleke	760	580
moške obleke	550	390
moške obleke	450	390
moške hlače	180	90
moške hlače	120	50
dekliške hlače	146	70
fantovske hlače	99	50
ženska krila	123	70
dekliška krila	75	50
dekliška krila	95	50

Blagovnica
Kokra
Kranj

Prodajalna Gorenje Kranj

pa vam nudi lepo izbiro moških srajc, raznovrstne kamgarne, frotir, žensko volнено blago, ženske bluze in spalne srajce po do 44 % znižanih cenah. Za obisk in nakup se priporoča Kokra — Kranj

Nastopilo bo 53 zborov z 2115 pevci

Tudi pevski zbori iz kranjske občine se bodo množično vključili v praznovanje 25. obletnice osvoboditve in dneva mladosti. Zveza kulturno prosvetnih organizacij se je odločila prirediti tako imenovane »glasbene revije«, na katerih bodo nastopali pevski zbori in glasbene skupine.

Prva takšna revija je bila v nedeljo, 19. aprila na Kokrici, kjer je nastopilo 10 zborov, in sicer učiteljski pevski zbor, domači mešani pevski zbor, moški zbor iz Britofa, moški zbor iz Stražišča, upokojenski zbor iz Kranja, moški zbor s Prim-

skovega, moški zbor iz Cerklj, moški zbor iz Kokrice, ženski in mešani zbor iz Predoselj. Skupno 290 pevcev in pevk.

Naslednja revija bo 10. maja v Predosljah. Nastopilo bo 11 otroških in mladinskih zborov s 550 pevci, tretja revija bo 17. maja v osnovni šoli Cerklje, na kateri se bo predstavilo 10 otroških in mladinskih zborov s 510 pevci. Na tej prireditvi bodo nastopili tudi harmonikarji. 24. maja bo podobna revija v Zalogu pri Cerkljah. Nastopilo bo 12 manjših odraslih zborov (kvartetov, oktetov) s 145 pevci. Isti dan bo revija tudi na Jezerskem, na kateri se bo predstavilo 5 zborov in godalnih orkestrrov s 190 pevci in glasbeniki. Zadnja takšna revija pa bo 12. junija v Stražišču. Zapelo bo 6 zborov — otroških in mladinskih — s 430 pevci.

Skupno bo torej praznovanju 25. letnice osvoboditve in dnevu mladosti na čast zapelo 53 zborov s skupno 2115 pevci. Manifestacija zborovske pesmi, kakršne že dolgo ne!

-jk

Na 6. spomladanskem gorenjskem sejmu so prodali precej kmetijskih strojev. — Foto: F. Perdan

Potrošniki in razstavljalci zadovoljni

V ponedeljek zvečer so v Kranju zaprli šesti spomladanski sejem. Na njem so zabeležili 870 starih milijonov dinarjev prometa, kar je za 12,4 odstotka več kot na lanskem spomladanskem sejmu. Sejem je videlo skupaj 65.000 ljudi (13 odstotkov več kot lani), pa tudi obisk na modni reviji se je povečal za 12,8 odstotka, kar pomeni, da se sam sejem in modna

revija lepo ujemata in da marsikdo revije ne bi videl, če sejma ne bi bilo.

Zanimiv je tudi podatek, da je 40 razstavljalcev iz zasebnega sektorja zasedlo le 18 odstotkov razstavnega prostora, in da je bilo najmanj teh iz okolice Kranja in Gorenjske, največ pa iz okolice Ljubljane, Domžal in Celja. Tudi obiskovalci niso bili samo Gorenjci, ampak

so v Kranj prihajali ljudje iz cele Slovenije, kar pomeni, da je spomladanski sejem že dobil določen ugled.

Na upravi Gorenjskega sejma se že pripravljajo na 20. jubilejni Gorenjski sejem, in na novoletni sejem. Povedali so nam, da je 33 zasebnikov že obljubilo udeležbo na vseh treh sejmih, nekateri pa že za prihodnji spomladanski sejem. -jk

NOVO NA
TRZISCU

ZMRZNJENA
ZELENJAVA

ŽIVILA

KRANJ

Občinsko konferenco SZDL v Kranju bo danes (sreda) obiskal predsednik koordinacijskega odbora za vprašanja vseh ljudske obrambe pri zvezni konferenci SZDL tovariš Gligo Mandić. Na razširjeni seji se bo popoldne pogovarjal s predstavniki koordinacijskih odborov z vse Gorenjske.

A. Z.

V ponedeljek je bil v Kranju razgovor, na katerem so predstavniki kmetijskih delovnih organizacij in zasebnih kmetov na pobudo medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko obravnavali načrt tez za sejo zvezne konference ZKJ »O agrarni politiki in nalogah ZK«, ki jih je izdelala posebna komisija pri predsedstvu ZKJ. V razpravi so prisotni menili, da so teze preveč splošne in da preveč boječe obravnavajo našo preteklo in trenutno agrarno politiko.

-jk

RADOVLJICA

V Golf hotelu na Bledu je bila v ponedeljek skupščina skupnosti jugoslovanskih PTT podjetij. V petek in soboto pa se je sestel tudi upravni odbor skupnosti. Organa sta razpravljala o spremembi generalnega plana o razvoju PTT omrežja v državi. Sprememba je bila potrebna zaradi usklajitve načrtov z novimi dosežki in zaradi novih potreb. Skupščina je odobrila tudi sporazum med mednarodno banko za obnovo in razvoj in skupnostjo jugoslovanskih PTT podjetij. Upravni odbor pa je razpravljala o ustanovitvi konzorcija skupnosti jugoslovanskih PTT podjetij in domačih proizvajalcev telekomunikacijske opreme. Ustanovitev konzorcija sta predlagala združeno podjetje Iskra in Ei iz Niša.

Pod pokroviteljstvom sindikalne organizacije Ljubljana Transport hoteli Bled in občinskega sindikalnega sveta Radovljica bodo danes (sreda) na smučiščih Orlove glave na Voglu v Bohinju II. zimske športne igre gostinsko-turističnih delavcev z Gorenjske v veleslalomu. Tekmovanje bo organiziral smučarski klub Transurist iz Skofje Loke. Najboljša ekipa bo prejela prehodni pokal občinskega sindikalnega sveta Jesenice in spominski pokal občinskega sveta Radovljica. Najboljši posamezniki pa bodo dobili medalje in praktična darila.

Medije: Glas, S22

A. Z.

V znamenju 25. obletnice osvoboditve je minulo soboto dopoldne potekala v prostorih radovljiške občinske skupščine tudi skupščina zveze združenih borcev narodnoosvobodilne borbe Radovljica. Razpravljali so o delu zveze združenih borcev v minulem obdobju in izvolili novo občinsko vodstvo.

A. Z.

SKOFJA LOKA

24. in 25. tega meseca bo v Domu pod Planino na Trebiji posvetovanje, namenjeno članom občinskega sindikalnega sveta, odboru družbenih služb pri občinskem sindikalnem svetu Skofja Loka, odboru industrije in rudarstva pri ObSS in predsednikom vseh sindikalnih organizacij v podjetjih. Dnevni red predvideva razpravo o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikalnih organizacij ter priprave na praznovanje 20. obletnice družbenega samoupravljanja.

(-lg)

TRŽIČ

Izvršni odbor občinske konference SZDL Tržič je skupno z referentom za turizem pri občinski skupščini pretekli petek sklical skupni posvet predsednikov krajevnih skupnosti in krajevnih organizacij SZDL. Pogovorili so se o široko zastavljenem načrtu turistične vzgoje prebivalstva in ureditve vasi za razvoj kmečkega turizma, ki v alpskih predelih dobiva vse močnejšo vlogo. V to akcijo želijo vključiti vsa večja naselja v občini, sklenili so tudi, da bodo v načrte dela krajevnih skupnosti vključili tudi ureditev prostora za vzorni cvetlični vrt, ki bi ga imeli v vsakem naselju, in ureditev fasad oziroma njihovo okrasitev z lončnicami.

Doslej so širše o tem, kako lahko bodočo reko turistov vsaj v manjši meri usmeriti v idilične rokave, že razpravljali na krajevnih konferencah v Lešah in Brezjah pri Trzinu, zdaj pa pripravljajo samostojne javne tribune po krajevnih skupnostih, na katerih se bodo o tem pogovorili z občani.

Prva taka javna tribuna bo v nedeljo v Seničnem. Prav v tem kraju se bo še posebej pokazalo, kako se celotno naselje lahko vključi v turizem, saj se poleg drugega lahko postavijo z zanimivimi, a še ne do kraja raziskanimi arheološkimi izkopavinami in s poznogotskimi freskami.

-ok

Pred gradnjo šol in vrtcev v kranjski občini

Kakšne šole so najcenejše?

V okviru priprav in razprav o gradnji šol in vzgojno-varstvenih ustanov v kranjski občini nam je podpredsednik kranjske občinske skupščine Janez Sušnik povedal, da je sekretariat koordinacijskega odbora za gradnjo šol in vrtcev na zadnji seji razpravljala o pripombah samoupravnih organov v delovnih organizacijah, političnih aktivih v krajevnih skupnostih in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Le-ti so namreč že razpravljali o predloženem programu.

Sekretariat koordinacijskega odbora je ob tej priložnosti sprejel sklep, da je občane treba obvestiti tudi o stroških za šole, ki so bile zgrajene ob prvi takšni akciji v občini pred nekaj leti. To pa zato, ker so se in se še vedno pojavljajo govorice o prevelikih stroških pri gradnji osnovne šole France Prešeren na Zlatem polju.

»Za osnovo takratnih gradbenih stroškov smo vzeli učni prostor oziroma učilnico. Podatki nam kažejo, da pri osnovni šoli Cerklje (ima 17 učilnic) odpade na eno učilnico 407.996 novih dinarjev vseh stroškov, pri osnovni šoli Predvor (13 učilnic) pa 466.177 dinarjev. Obe šoli imata tudi telovadnico in šolska igrišča, zgrajeni pa sta bili 1966. leta.

Pri osnovni šoli France Prešeren (26 učilnic) znašajo stroški na učilnico 383.360 dinarjev. Pri tem pa je treba povedati, da šola še nima telovadnice (in bi bili zato stroški nekaj večji), po drugi strani pa je bila zgrajena 1968. leta in so se gradbeni stroški od 1966. do 1968. leta precej povečali.

»Te številke,« je povedal Janez Sušnik, »so točne in jih navajamo, da bi občane obvestili o stroških, ne pa, da bi tudi v prihodnjih petih letih v občini zgradili točno takšne šole kot je šola France Prešeren.«

Preskrbite si zastave!

V okviru priprav na proslave 25. obletnice osvoboditve, obletnice OF in 1. maja je bil pri občinski konferenci SZDL v Kranju imenovan koordinacijski odbor za proslave. Odbor je na seji ugotovil, da v občini primanjkuje zastav, večina pa je iztrošenih. Da bi delovne in druge organizacije, hišni sveti, krajevne skupnosti in drugi lahko nabavili zastave, so se dogovorili, da bo imelo Obrtno podjetje Krim (prej Obrtnik) v svoji trgovini na Korški cesti na zalogi državne, slovenske in zastave ZKJ. Odbor priporoča vsem, da se pred prazniki čimprej oskrbijo z različnimi zastavami.

Pri tem pa vsceno velja podčrtati dveje:

● Če upoštevamo, da je bila šola na Zlatem polju zgrajena dve leti kasneje (seveda brez telovadnice) so kljub podražitvam gradbeni stroški na učilnico cenejši od stroškov na učilnico v Cerkljah in v Predvoru.

● Šola France Prešeren pa je glede funkcionalnosti oziroma izvajanja sodobnega pouka mnogo sodobnejša, modernejša in bolj primerna od klasičnih, kakršni sta na pri-

mer šoli v Cerkljah in v Predvoru.

»In če že govorimo, kakšne šole so najcenejše, potem moramo poudariti, da bomo nove šole in vrtce gradili po republiških normativih. Ti pa v glavnem določajo takšno razporeditev prostorov, kot jo ima šola France Prešeren. Seveda pa to ne pomeni, da bi bil način gradnje takšen, kot je bil pri šoli France Prešeren in da bi bile nove šole iz takšnega gradbenega materiala.«

A. Zalar

Mitja Gorjup v Kranju

Danes bo prispel na enodnevni obisk v Kranj predsednik predsedstva republike konference zveze mladine Slovenije Mitja Gorjup, ki se bo seznanil z dejavnostjo mladine v kranjski ob-

čini. Obiskal bo mladinski aktiv v Planiki, na Tekstilni šoli in na Golniku, pogovarjal pa se bo tudi s političnim aktivom občine in mladinskim političnim aktivom.

-jk

Proslave OF v Radovljici

Osrednja prireditev ob obletnici osvobodilne fronte bo v radovljiški občini danes (sreda) popoldne. Ob 16. uri bo v prostorih občinske skupščine najprej druga seja občinske konference SZDL, na kateri bodo govorili o kulturni problematiki v občini, takoj zatem pa bo slavnostna seja občinskega družbenopolitičnega aktiva. Po slavnostnem govoru bodo ob tej priložnosti podprednikom in skupinam sedem priznanj OF.

V drugih krajih v občini

pa se bodo proslave ob obletnici OF in 25. obletnici osvoboditve v glavnem začele v soboto, 25. aprila, in bodo trajale vse do srede maja. V Kropi so na primer minulo soboto in nedeljo ob 75. obletnici tovarne Plamen že proslavili tudi obletnico OF, 1. maja pa bodo proslavili tudi obletnico osvoboditve. V Begunjah pa bo osrednja proslava ob obletnici OF in osvoboditve 10. maja, ko bodo proslavili tudi obletnico osvoboditve begunjskih zaporov.

A. Z.

Tečaj za gasilske podčastnike

Z izpiti za gasilske podčastnike je pred kratkim v Kranju končal dvomeščni tečaj za predstavnike vodstev prostovoljnih gasilskih enot iz tovarne Sava, Iskra in Tekstilindus ter za predstavnike gasilske enote Aerodrom Brniki. Tečaj, ki je trikrat na teden popoldne in vsako drugo nedeljo, organizirala pa ga je občinska gasilska zveza Kranj, je obiskovalo 22 predstavnikov gasilskih enot. Z opravljenim izpitom so si pridobili naziv gasilskega podčastnika in bodo v prihodnje ob morebitnem požaru vodili ekipo desetih gasilcev. Na tečaju so obravnavali osnove iz kemije, fizike, predpise z gasilskega področja, prvo pomoč, gradbeništvo in vodogradnjo, gasilsko taktiko, tehnično tri preven-

tivno službo ter praktično delo. Namen tovrstnih tečajev, ki jih že dlje časa organizirajo gasilske zveze po vsej Sloveniji, pred tem pa je bila v Ljubljani za tovrstno izobraževanje posebna šola, je, da se vodilni kader v prostovoljnih gasilskih društvih čimbolj izpopolni.

Predstavniki občinske gasilske zveze v Kranju pravijo, da v zadnjem času opažajo vse večje zanimanje za gasilstvo med prebivalci. Podobno pa je tudi drugod po Sloveniji, saj je lani na 4 podčastniških tečajih opravilo izpite za podčastnika kar 87 kandidatov. Konec minulega meseca so s podobnim tečajem končali tudi v tržiški občini. Od 16 kandidatov jih je opravilo izpit za podčastnika 15.

Proslave in prireditve v radovljiški občini

Komisija za proslave pri občinski konferenci SZDL v Radovljici je na svoji prvi seji minuli mesec že sestavila okvirni program proslav

in prireditev za leto. Tako bo ta mesec ob obletnici OF slavnostna seja političnega aktiva, na kateri bodo podelili občinska priznanja OF.

Majske slovesnosti na Jesenicah

Vsa letošnja pomembna praznovanja imajo ali bodo imela posebno slovesen prizvok. Spominjamo se 25. obletnice osvoboditve in ustanovitve prve slovenske vlade ter 100. obletnice Leninovega rojstva. Zato bodo vsa praznovanja širom po Sloveniji, posebno pa majska, izredno slovesna.

Kako bo na Jesenicah? Izdelan je okvirni program majskih praznovanj. 27. april dan OF, in 24. april, rojstni datum Lenina bodo praznovali skupaj. Organizirali bodo tele najpomembnejše prireditve: filatelistično razstavo o Leninu, v Čufarjevem gledališču po premiera drame o Hirošimi, na meščanski šoli pa bodo odkrili

spominsko ploščo. Prav tako bo tudi občinska konferenca pripravila razstavo o Leninu, vendar datum še ni določen.

Tudi 1. in 9. maj bodo praznovali skupno. Na predvečer 1. maja bodo mladinci zakurili kresove (tudi sami praznujejo mesec mladosti), nato bo promenadni koncert in slavnostna akademija v gledališču. 8. maja, torej na predvečer dneva osvoboditve pa bodo podelili odličja OF in odlikovanja predsednika republike. V ta sklop praznovanj sodi tudi srečanje internirancev v Begunjah, ki bo 10. maja in bo obenem spomin na 25. obletnico osvoboditve zloglasnih zaporov.

-jk

Ob 25. obletnici osvoboditve v Kranju

Koordinacijski odbor za proslavo 25. obletnice osvoboditve v Kranju je že izdelal za celotno občinsko skupnost okvirni program pomembnejših proslav in prireditev, ker posamezne organizacije in društva pripravljajo svoje, posebne programe praznovanja.

Osrednja kranjska proslava ob dnevu osvoboditve bo 8. maja popoldne ali zvečer na ploščadi pred občinsko skupščino (v primeru slabega vremena v skupščinski dvorani), ki bo združila praznovanje 27. aprila, 1. maja in 9. maja. Program bo pripravila Zveza kulturno-prosvetnih organizacij, slavnostni govor pa bo imel tovariš Franc Puhar.

Solska mladina se bo spomnila aprilskih in majskih praznovanj na svoj način. Srednješolci bodo pisali naloge na temo »25 let osvoboditve«, osnovnošolci pa bodo prisluhnili članom ZB in udeležencem revolucije, ki jim bodo pripovedovali o osvobodilnem boju in povojni graditvi socialistične Jugoslavije.

Koordinacijski odbor predlaga, da bi delovne organizacije posebno slovesno proslavile 1. maj, praznik dela, skupno s sindikalnimi organizacijami, ki naj bi poskrbele za organizacijsko in vsebinsko usmeritev prazničnih manifestacij.

Po krajevnih skupnostih bodo »osrednje« proslave v malem ob 27. aprilu, dnevu ustanovitve osvobodilne fronte slovenskega naroda. 25. obletnica osvoboditve pa bo dobila svoj prizvok tudi ob vseh ostalih množičnih prireditvah, posebno ob praznovanju krajevnih praznikov.

Ostale samoupravne skupnosti (Temeljna izobraževalna skupnost, kulturna skupnost itd.) bodo pripravile praznovanja na svojih področjih. Prav tako občinska zveza za telesno kulturo, ki naj bi skupno s telesno vzgojnimi in športnimi organizacijami organizirala štafetni pohod od spomenika do spomenika, po poti, ki jo pripravi organizacija zveze borcev.

I. Košnjek

Podobne proslave pa bodo ta mesec tudi v krajevnih organizacijah SZDL.

1. maja je razen budnice predviden tradicionalen zlet delovnih ljudi pri Šobcu. Ob 25-letnici osvoboditve Begunj bo 10. maja v Begunjah zbor zapornikov in internirancev Gorenjske, ki so bili med vojno zaprti v begunjskih zaporih. 23. maja je predviden na Pokljuki zbor slovenskih pionirjev, kjer bo okrog 7000 udeležencev. Za teden mladosti pa bodo v občini različne kulturne in športne prireditve.

Julija sta v občini predvideni dve proslavi: za dan borca in za dan vstaje. Proslave bodo tudi v krajevnih skupnostih, na Bledu pa bodo hkrati imeli več prireditev za krajevni praznik.

Za občinski praznik — 5. avgust bo kot običajno slavnostna seja občinske skupščine. Ze naslednji mesec — 6. septembra — pa bo v Bohinju II. zbor gorenjskih aktivistov, kjer bo tudi osrednja proslava ob 25. obletnici osvoboditve.

Kot običajno bodo 1. novembra povsod v občini žalne svečanosti, 29. novembra pa proslave v vseh večjih krajih. Decembra je za dan JLA predvidena osrednja proslava, ki jo bo pripravil krajevni odbor rezervnih starešin Bled. Od 27. do 31. decembra pa bodo novoletne prireditve.

A. Z.

Tržič za 1. maj

V Tržiču so že sestavili okvirni program prireditev v počastitev 1. maja. Svečana akademija bo 29. aprila v Cankarjevem domu. Dan kasneje bo zvečer na trgu svobode promenadni koncert.

Za praznik dela so v Tržiču pripravili tudi več športnih prireditev. Od 20. do 29. aprila teče tekmovanje sindikalnih organizacij v kegljanju, dalje šahovsko prvenstvo in tekmovanje z zračno puško. Najboljšim športnikom teh tekmovanj pred praznikom dela bodo podelili priznanja 29. aprila.

2. maja bo v Tržiču še državno prvenstvo v motokrosu, 3. maja pa mednarodno prvenstvo v motokrosu.

Krompir razprodan

Na pobudo prodajnega servisa pri Kmetijsko živilskem kombinatu Kranj so najmočnejši proizvajalci Gorenjske ustanovili svoje združenje. Namen te organizacije je, da bi organizirano, z večjimi količinami in enotnimi organizacijskimi oblikami nastopali na trgu, hkrati pa se smotrnejše in kvalitetnejše oskrbovati s semeni, gnojili, embalažo in drugimi potrebščinami pri proizvodnji in prodaji. V združenje se je vključilo 8 močnih proizvajalcev, kmetijskih združenj, in sicer: Naklo, Cerklje, Skofja Loka, Sloga Kranj, Medvode kakor tudi Dobropolje in Novo mesto, ki zajemata velik del Dolenjske.

Po sprejetih pravih bodo najmanj polovico svojih tržnih količin pro-

dajali prek skupne organizacije. Za leto so prijavili okroglo 9000 ton krompirja za prodajo. Kot enega izmed močnejših stalnih kupcev pa so že našli na Reki, s katerim so sklenili dolgoročno pogodbo. S tem seveda še vse tržne količine niso razprodane, vendar so si kmetje že zagotovili kupce za dolgoročno in glavno prodajo, kar bo lahko močno vplivalo na stabilizacijo tega pridelka na trgu, ki prav vsled neurenosti in neorganiziranosti vsako leto hudo niha ter ob tem moti tako potrošnika kot proizvajalca. Kmetijsko živilski kombinat pa se je znova uveljavil kot osrednji pobudnik in organizator kmetijske dejavnosti na našem in širšem slovenskem območju.

K. M.

Industrijska cona na Duplici

Pred leti je Agrokombinat Emona z arondacijo (zamenjava in združevanje parcel) dobil nerodovitno in kamnito zemljišče južno od Korenove poti v Kamniku. Zemljišče obsega 35 ha, v bližini pa je kurja farma Agrokombinata Emona. Ze lani pa se je tovarna pohištva »Stol« Kamnik začela zanimati za to zemljišče. »Stol« ima namreč zagotovljena finančna sredstva za veliko investicijo, to je za zgraditev novih tovarniških obratov. Tovarni »Stol« gre tako dobro, da imajo vse izdelke že vnaprej prodane. Zato so se samoupravni organi odločili za razširitev podjetja. Tudi Alprem išče novo lokacijo za svoje podjetje. Interesentov pa je menda še več.

Med predstavniki Agrokombinata Emona in podjetjem »Stol« glede odkupa zemljišča ni prišlo do sporazuma.

V sodelovanju z občinsko skupščino je ljubljanski urbanistični zavod začel preučevati in iskati zemljišče za novo industrijsko cono. Ugotovili so, da je edino zemljišče, kateremu je mogoče spremeniti namembnost po sprejetem urbanističnem programu, južno od Korenove poti na Duplici. Na načrt za spremembo urbanističnega programa je poslal svoje pripombe samo Agrokombinat Emona, ki trdi: da je nova industrijska cona locirana brez temeljite študije; strokovno mnenje Veterinarskega zavoda SRS je proti predlagani ureditvi. Z lokacijo farme v letu 1963 je bil upoštevan odmik naselja od industrijskih obratov, kar naj

še vedno velja. Agrokombinat predvideva petkratno povečanje kokoške farne itn.

Kot smo slišali na seji občinske skupščine, Agrokombinat Emona ne bi imel ničesar proti novi industrijski coni, če bi zemljišče kamniška podjetja odkupila in takoj plačala (baje za 400 milijonov S din). Če ne bo prišlo do sporazuma, bo vrednost zemljišča ocenila komisija oziroma uradni cenilec.

Občinska skupščina je na seji soglasno sprejela spremembo urbanističnega programa občine Kamnik in je kmetijske površine na Duplici južno od Korenove poti, in sicer med železnico in cesto Kamnik—Moste, namen-sko določila za novo industrijsko cono.

J. Vidic

Velike oglase, objave, obvestila, razpise sprejema uprava Glasa za sredino številko do ponedeljka do 14. ure in za sobotno številko do četrtega do 14. ure.

Elektrotehnično podjetje Kranj (sedaj na Gregorčičevi 3)

Cenjene občane Gorenjske obveščamo, da smo se v celoti preselili v stari del tovarne Sava (uprava in proizvodne dejavnosti) Gregorčičeva 8. Trgovina se je preselila v Prečno ulico 1 poleg trgovskega podjetja Chemo. Telefonske številke so nespremenjene za obrate v Savi. Telefonska številka trgovine je 23-944.

Vljudno vas vabimo, da nas obiščete.

Elektrotehnično podjetje Kranj — Gregorčičeva 8

**PRESELILI
SMO SE**

Radovljiški sindikati podpirajo stališča

Pogovor s predsednikom občinskega sindikalnega sveta
Radovljica tovarišem Jožetom Bohincem

Na nedavnem posvetu vodstev gorenjskih občinskih sindikalnih svetov na Bledu so govorili o osnutku dokumenta Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov. Razen tega je občinski sindikalni svet Radovljica sprejel programske osnove za nadaljnje delo. Zato smo zaprosili za pogovor predsednika občinskega sindikalnega sveta Radovljica Jožeta Bohinca.

● **Tovariš predsednik, kako nameravajo radovljiški sindikati uresničevati politične cilje in naloge slovenskih sindikatov?**

»Osutek dokumenta Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov je za vse družbenopolitične delavce, ki raziskujejo položaj delovnega človeka, zelo dragoceno gradivo. Zelo jasno in tudi dovolj pogumno zavzema stališča do nekaterih najbolj zgočih vprašanj: družbeni ter materialni standard zaposlenih, njihov socialni in samoupravni položaj, izobraževanje, kultura itd.

Radovljiški sindikati smo v celoti podprli posamezna stališča in jih sprejemamo kot del našega političnega programa. Vprašanje pa je, kako jih bomo uresničevali v praksi. Najprej moramo z dokumentom in stališči dodobra seznaniti vse družbenopolitične delavce in še posebno sindikalne delavce v sindikalnih organizacijah. Za zdaj smo ta vprašanja že obravnavali na blejskem posvetu, na posebni seji sveta in z vsemi predsedniki sindikalnih organizacij. Pogovore pa bomo imeli tudi v nekaterih delovnih organizacijah s celotnim političnim aktivom. Menim namreč, da se moramo s stališči v političnem dokumentu najprej temeljito seznaniti, šele potem jih bomo lahko z vso odgovornostjo izvajali v praksi.

● **Občinski sindikalni svet je razpravljal o programskih osnovah oziroma o delovnem programu. Povejte nam nekatere glavne značilnosti prihodnjih usmeritev.**

»Programske osnove, ki smo jih obravnavali na seji pred-

sedstva in pred nedavnim sprejeli na seji sveta, so temeljni dokument za uresničevanje vsakodnevnih in tudi dolgoročnih nalog.

Tako se bomo v samoupravnih odnosih zavzemali za takšen položaj delovnega človeka, da bo le-ta resnično odločal po svojih sposobnostih in znanju ter pri tem vplival na bistvena vprašanja, ki so zanj kot za delovno organizacijo življenjsko pomembna. V delitvenih odnosih bomo podpirali takšne oblike nagrajevanja, ki bodo spodbujale strokovno in kvalificirano delo in hkrati zagotavljale hitrejšo rast osebnih dohodkov tudi najnižjim kategorijam. Podpiramo stališče, naj najnižji osebni dohodek ne bo nižji od 700 dinarjev.

Pomembno se nam zdi tudi vprašanje vrednotenja dela v gospodarskih in negospodarskih organizacijah. Menimo, da je treba enakovredno spodbujati tudi intelektualno in ustvarjalno delo pri snovanju proizvodnih programov.

Ugotavljamo, da izobrazbeni sestav zaposlenih ni zadovoljiv. Prevelik je še razkorak med oblikovalci in porabniki kadrov. Ali bolj konkretno: med sistemom izobraževanja in gospodarstvom. Primanjkljaj bomo nadomestili s hitrejšim dodatnim izobraževanjem na delovnih mestih in v izobraževalnih centrih. To je naša skupna dolgoročna naloga. Precej bo pripomogel k rešitvi tega problema predvideni novi zakon, ki se razen šol tudi ukvarja z izobraževanjem.

V programskih osnovah pa imamo tudi nekatere konkretne naloge: priprava konferenc samoupravljalcev, ki bo oktobra letos, oblikovanje kulturne skupnosti, razprava o srednjeročnem razvojnem programu, uresničevanje dopolnilnega kulturnega programa, športne igre in rekreacija, problematika varstva otrok, šolstvo, zdravstvo, varovanje itd.

● **Ze nekaj časa, tako v sindikatih kot v drugih forumih, potekajo razprave o hitrem naraščanju cen in povečevanju življenjskih stroškov. Kakšno je glede tega stališče v radovljiški občini?**

»Sindikati so pravočasno opozorili na ta problem. Ugotovitve, da se nevarno odmikamo od začrtane poti v resoluciji o okvirih ekonomske politike, so bile točne. Stališča republiških sindikatov so imela ugoden odmev med prebivalci. Podražitev v prvih letošnjih mesecih namreč niso ogrozile samo standarda zaposlenih z nižjimi osebnimi dohodki, maveč so zelo neugodno vplivale tudi na gospodarstvo.

Radovljiška občinska skupščina je glede tega naredila vse, kar je v njeni moči. Tudi sindikati so odločno obsodili nekatere poskuse dvigovanja cen v občini. Republiški sindikati pa so predlagali tudi konkretne ukrepe in predloge za ublažitev naraščanja cen z nekaterimi oblikami kompenzacije in kreditiranja. Zato kaže te predloge preučiti in tudi ukrepati.

Pogovor pripravil:
A. Zalar

Uveljavljanje mladine

V Skofji Loki je bila pred kratkim občinska skupščina zveze združenj borcev NOV, ki so se je udeležili tudi predsednik glavnega odbora ZZB NOV Slovenije Janko Rudolf, poslanec Ivan Franko-Iztok, delegacije občinskih združenj ZB iz Idrije, Radovljice in Kranja ter predstavniki družbenih organizacij Skofje Loke.

Delegati so na osnovi obsežnega poročila in uvodne besede predsednika občinskega odbora združenja tovariša Ferda Tolarija kritično razpravljali o uspešnosti dela v njihovih vrstah v zadnjih dveh letih. Govorniki iz Zelenikov, Zirov in drugih krajev so govorili o nekaterih zdravstvenih, socialnih in gmotnih razmerah posameznih borcev ter o dosednji pomoči. Govorili so o kmetih borcih, o stanovanjski gradnji in o posojilih za te namene, kamor je bilo od 1965. do letos vloženih kar 3.226.128 dinarjev. Ob vedno večji pomoči in razumevanju njihove občine so lani uspeli prvič poslati tudi 24 bolehnih borcev na 10-dnevni oddih na Vodiško planino in v Novigrad. Letos pa je predvidena še večja pomoč potrebnim borcem.

Največ pa so govorili o uveljavljanju njihovih vrst v splošnem družbenem razvoju, o njihovi politični vlogi, o nadaljevanju skupnih naporov za dokončno uveljavljanje ciljev, ki so bili postavljeni in v osnovi tudi izbojevani v osvobodilnem boju. V tem pa je sklop sprepletenih nalog, oblik in izkušenj. Vendar je prav v tej osrednji nalogi še veliko vrzeli, čeprav so se zlasti v zadnjem letu močno dvignili od vseh družbenopolitičnih organizacijah kot močan činitelj v sklopu skupnih naporov in teženj. Ob tem je bilo največ govora o prenašanju tradicij NOB na današnji mladi rod, na naslednike nekdanjih borcev. O tem je najprej govoril tovariš Franko, zatem Janko Rudolf in drugi.

Dosedanje oblike bi morali vsebinsko spremeniti, razširiti, kot so menili borci na skupščini. Zgolj postavljanje in vzdrževanje spomenikov in obeležij, organizacija po-

sameznih srečanj, obletnic, proslav in razvijanje praporov ne uresničuje tega cilja. Vse se preveč vrtilo zgolj v vrstah samih borcev. Mladini kvečjemu zaupamo kake recitacije in nastope v kulturnem programu. Čas pa je že prišel, da se nov, mladi rod povsem uveljavlja ob takih dogodkih. Današnja mladina se čestokrat drži ob strani zgolj z nekim občutkom, kot da je to dano in dovoljeno le borcem. Za takšno stanje je mnogokje kriva dosedanja praksa, ki ne vključuje mladih. Prav tako bi bile možne razne oblike debatnih večerov, na primer o Ukani, o filmu Bitka na Neretvi in podobno, kar bi bilo lahko zanimivo tudi za mlade, a hkrati poučno o bistvu naše revolucije.

Taka stališča so na skupščini prevladala in so jih tudi vnesli v sklepe. Koliko pa bodo v tem cilju uspeli, je stvar postopka in predvsem časa. Gre pa za osnovno ugotovitev, da so se te naloge smelo lotiti, jo samokritično prikazali in tudi usmerili skladno s časom, v katerem živimo, s cilji kamor vsi stremimo.

K. Makuc

**GASILSKO DRUŠTVO
HLEBCE
proda
na javni licitaciji:**

1. **KOMBI IMW 1000**, letnik 1964, izključna cena 10.000 din, registriran do aprila 1971
2. **NOV VPREZNI GUMI VOZ**, 14-colski, izključna cena 2700 din.

Licitacija bo v nedeljo, 26. 4. 1970, ob 10. uri pred gasilskim domom v Hlebcu pri Lescih.

Prednost pri nakupu imajo gasilska društva. Ogled možen v petek in soboto od 15. ure dalje.

CREINA
turistično
prometno
podjetje
KRANJ

**Vabimo
vas**

na ogled spomladanskega graškega velesejma 9. maja

cena z vstopnino je 75 din

odhod ob 6. uri izpred kina Center v Kranju

Povratak je predviden do 22. ure

Številne kulturne znamenitosti Gradca pa si boste lahko ogledali pod vodstvom profesorja Črtomira Zorca

Udeležite se prijetnega izleta!

O urbanističnem načrtu Bohinja Natečajna obdelava

za Ribčev laz in Staro Fužino

V razpravi o urbanističnem načrtu za prihodnjih trideset let Bohinj ne smemo obravnavati kot rezervat, marveč kot ekonomsko turistično kategorijo s specifičnim poudarkom na naravne lepote, jezero in jezersko obalo. Predvsem pa je treba slediti cilju, da je Bohinj v turističnem pogledu nekaj drugega kot drugi turistični centri. Če v Bohinju govorimo o turističnem centru, potem moramo vedeti, da je jezero tisto, ki poleti pomeni center za stacionarni in izletniški turizem. Pozimi pa nam mora biti orientacija za turistični center v urejenih smučiščih in izgrajenih infrastrukturnih objektih. Če bomo na tem področju pravilno uskladili turistične zmogljivosti oziroma perspektive (ki imajo nedvomno prednost) s kmetijskimi in industrijskimi, potem bo Bohinj predstavljal pomembno ekonomsko kategorijo tako v občinskem kot v širšem gospodarskem prostoru.

To so bile glavne misli na razpravi o urbanističnem načrtu Bohinja za prihodnjih 30 let, ki je bila pretekli torek v Radovljici. Razprave so se udeležili turistični delavci iz Bohinja, občine in republike ter predstavniki načrtovalnih in drugih ustanov oziroma organizacij iz republike. Pobuda turističnega društva Bohinj oziroma občinske skupščine Radovljica za tako široko udeležbo in razpravo je vredna vse pohvale. Pokazalo se je, da področje kot je Bohinj glede nadaljnjega razvoja prav gotovo terja drugačno razpravo in obdelavo kot nekatera druga, ki nimajo tolikšnih posebnosti pri ohranitvi naravnih lepote.

Urbanistični načrt je bil že nekaj časa v razpravi, občinska skupščina pa ga bo sprejela letos. Predvideno je, da se bo število ležišč na bohinjskem območju v prihodnjih 30 letih povečalo od sedanjih 3000 postelj na 10.000, število sedežev pa od okrog 4000 na 18.500. Takšna turistična usmeritev pa bo v precejšnji meri vplivala tudi na sestav zaposlenih. Od približno 180 ljudi, kolikor jih je bilo pred nedavnim zaposlenih v turizmu, bi bilo v prihodnje 630 stalno zaposlenih, v sezoni pa kar okrog 2000.

Da bi lahko uresničili takšne načrte, pa bo hkrati z razvojem treba misliti na infrastrukturne objekte (ceste, žičnice, trgovino itd.) in vzporedno komunalno urejanje. Pri tem pa so na posvetu poudarili, da je treba stremeti k čim cenejšemu načrtovanju oziroma uresničevanju razvojnega programa. Za cenen vendar kvaliteten program, ki ne bo rušil ali celo porušil naravnih lepote v Bohinju, bo področje zanimivejše in predvsem ekonomičnejše za investitorje. Na posvetu pa so tudi opozorili, da ima Bohinj z dosedanjimi predvidevanji in morebitnimi manjšimi korekturami sedanjih zamisli v osnutku urbanističnega načrta lepe možnosti, da se vključi v podrobno razpravo o projektu severnega Jadrana.

Po končani razpravi, v kateri so opozorili na nekatere pomanjkljivosti sedanjega načrta in predlagali spremembe, so sklenili, da bodo za področje od Ribčevega laza do Stare Fužine razpisali natečajno obdelavo. Dokler pa ne bi bila izdelana in potrjena urbanistična ureditev za to področje, na njem ne bo moč graditi počitniških hišic.

A. Zalar

Pod drobnogledom

Ko sta predsednik radovljiske občinske skupščine Stanko Kajdič in arhitekt Simčič pretekli torek na posvetovanju uvodoma pojasnila nekatere osnovne značilnosti osnutka urbanističnega načrta Bohinja za prihodnjih 30 let, sta z rešitvami v Bohinju pomotoma nekajkrat imenovala Bled. Bohinjski turistični delavci so besedno pomoto komentirali: »Moč navade.«

Bohinjci svetujejo: »Žene, ki čakajo na srečni družinski dogodek oziroma na novega člana družine, naj se po Bohinju nikar ne vozijo v avtomobilih. Zaradi slabe ceste je vožnja nevarna. Raje hodite, da se boste izognile lukenj.«

P. S.: Nasvet je morda upravičen, vendar velja še za nekatere ceste na Gorenjskem.

Turistično društvo Bohinj že izdaja dovolilnice za ribolov. Za domačega gosta velja dovolilnica 40 dinarjev, za tujega pa 62,50. Dovolilnice so letos podražile, da turisti ne bi preveč izpraznili jezera in Save Bohinjske. Društvo si sicer prizadeva, da redno obnavlja ribji zarod v jezeru in Savi Bohinjski, vendar so ribe iz ribogojnice, preden se navadijo na novo okolje, preveč »zaupljive« in se pustijo hitro ujeti. — Lani je veljala dovolilnica za domačega gosta 25, za tujega pa 50 dinarjev.

Stara jeseniška klavnica zaprta — nova začne junija

Na Jesenicah so zaprli staro klavnico. Tako je odločil republiški veterinarski inšpektorat. Dobrih sedem desetletij je klavnica oskrbovala jeseniško občino z mesom in mesnimi izdelki (jeseniški občani kupijo letno 2000 ton mesa, od tega 37,5 odstotka govejega, prav toliko svinjskega in 25 odstotkov telečjega). Omenjena republiška odločitev bi bila za Mesarsko podjetje, ki upravlja klavnico, veliko bolj boleča, če ne bi bila gradnja nove sodobne klavnice že skoraj pri kraju. »Republiški veterinarski inšpektorat bi s svojo odločitvijo lahko počakal,« pravi direktor Mesarskega podjetja Leopold Zonik, »posebno, ker je stara klavnica vsaj za silo modernizirana in ker bo nova stekla na začetku junija. Zaradi tega bomo oškodovani za približno 8 milijonov. Koljemo namreč v Radovljici in so stroški večji, naši delavci pa bodo do junija brez pravega dela. Po drugi strani pa nas tepe še nesorazmerje med odkupnimi in prodajnimi cenami živine in mesa,« je končal direktor Zonik.

Nova jeseniška klavnica dobiva medtem svojo dokončno podobo. Do 25. marca bi morali biti po pogodbi zgrajeni osnovni objekti klavnice z vsemi hladilnimi napravami, kotlarno, trafo postajo in delno zunanjo ureditvijo. Vendar so se dela zaradi slabega vremena in pomanjkanja gradbenega materiala zavlekla, tako da bo tehnični

prevzem mesec kasneje, 25. maja. Ostale pritikline, hlevi, dvoje garaž za čista in nečista vozila, okolica in seveda dovozna cesta, bodo urejevali med letom. Nova jeseniška klavnica je trenutno najmodernejša v republiki, tako po opremljenosti kot po uporabnosti, saj gre žival od zakola do predelave in hladilnic po posebnih transportnih progah, tako da je fizičnega dela veliko manj. Vzporedno gradijo tudi čistilne naprave. V sami stavbi bodo tudi upravni prostori in delavska menza.

Se nekaj podatkov o novi jeseniški klavnici. V njej bodo lahko tedensko zaklali 60 goved, 180 do 200 prašičev in 160 telet. Če to izrazimo v kilogramih, bo šlo tedensko skozi roke jeseniških mesarjev 38.000 kilogramov najraz-

ličnejšega mesa, od tega 14.000 kilogramov govejega, prav toliko svinjskega in 9500 kilogramov teletine, in to ob eni prosti klavni liniji. Če bosta v pogonu obe, se bo proizvodnja podvojila. Zato lahko upravičeno trdimo, da bo nova klavnica zadostovala najmanj za 20 do 30 let.

In denarna plat nove klavnice? Dela, končana 25. maja, bodo veljala 5 milijonov dinarjev. Ko bodo zaključena tudi druga dela, se bo število povzpelo na 6 milijonov dinarjev. Mesarsko podjetje si je veliko pomagalo s krediti Gorenjske kreditne banke. V prvi fazi so najeli 3 milijone 220 tisoč dinarjev posojila, pred kratkim pa še dodatnih 830.000 dinarjev. Ostala sredstva je prispeval kolektiv Mesarskega podjetja sam.

J. Košnjek

Reklamna prodaja do 1. maja

čokoladni desert — 500 g — Kandit	6 din
paris keksi — 500 g — Koestlin	3,60 din
agro piknik — 125 g — Delamaris	1,80 din
turist pasteta — 125 g — Delamaris	1,75 din
oranžni sirup — 0,75 l — Talis	4,70 din
limonin sirup — 0,75 l — Talis	4,70 din
grozdni sok — 1 l — Presad	3,00 din

belo vino in rdeče vino en starček po reklamni ceni

Letošnje gibanje cen

Vprašanje cen in življenjskih stroškov — bodimo odkriti — postaja iz dneva v dan bolj pereče. Za občana kot potrošnika je sedanji položaj vznemirljiv ne samo zato, ker mu že dosedanje gibanje cen zaustavlja neko normalno in pričakovano izboljšanje (povečanje) življenjskega standarda temveč tudi zato, ker ga dosegajo govorice o še nekaterih novih podražitvah. Leto 1969 smo zaključili pri cenah s povečanjem za 8,9 odstotka in pri življenjskih stroških za 10,5 odstotka. To je bilo zelo veliko povečanje, zlasti če pomislimo, da so se leta 1968 povečale cene samo za 3,9 odstotka. Zaradi tako velikega povečanja cen v preteklem letu nismo mogli nič govoriti o stabilizaciji cen. Priznati pa je treba, da smo prva leta po reformi imeli cene v precejšnji meri stabilizirane. Uspešen potek stabilizacije cen je bil torej preteklo leto prekinjen.

V začetku letošnjega leta — in to res prav v začetku — smo predvidevali, da se letos cene in življenjski stro-

ški ne bodo tako zelo povečali. Toda že januarski podatki so nam vsiljevali domnevo, če že ne trditev, da nam tudi tokrat ne bo uspelo zadržati cen na doseženi ravni. Morda smo tedaj bolj zaradi lastnega miru tolažili sami sebe, da podatki samo za en mesec niso zadostni za celotno sklepanje. To je sicer s statističnega vidika tudi res. Zal pa so se naša predvidevanja uresničila. Po prvih treh mesecih so se že dokaj izoblikovale težnje za letošnje gibanje cen. Podatki za prve tri mesece nam namreč povedo, da moramo tudi letos računati z enakim povečanjem cen kakor lani in da do stabilizacije cen, na katero smo računali okrog novega leta, ni prišlo.

V marcu so se cene od februarja povečale v Sloveniji za 0,3 odstotka in so torej v dosedanjem poteku letos za 10,1 odstotka nad lanskoletno višino. Tudi letos cene živil najhitreje naraščajo. Cene industrijskih proizvodov v trgovini, ki so zelo hitro naraščale v drugi polovici preteklega leta, se letos niso iz-

razito povečale. Opažamo pa, da se letos hitro večajo cene industrijskim izdelkom v tovarnah. To pa pomeni, da je realno treba pričakovati, da bo to imelo svoj vpliv tudi pri cenah na drobno. Povečanje proizvodnih cen za industrijske izdelke je bilo lani triodstotno. Letos pa je statistična služba zabeležila 6,1-odstotno povečanje v vsej državi, v Sloveniji pa celo več — in sicer za 7,8 odstotka.

Tudi v gostinstvu letošnje povišanje cen presega lanskoletno. Zaradi podražitve živil so se najbolj povečale cene jedilom. Cene za prenočevanje so preteklo leto ostale skoraj nespremenjene, letos pa so se do konca marca povečale že za dobrih 8 odstotkov.

Življenjski stroški pa so seveda odsev sprememb v cenah in se zato spreminjajo vzporedno z njimi. Do konca marca so bili v vsej državi življenjski stroški večji za 9,6 odstotka. V Sloveniji pa so se povečali bolj, in sicer za 10,4 odstotka.

ABC

Anemija prežvekovalcev

(Nadaljevanje)

Bolezen zaradi pomanjkanja bakra se kaže v splošnih znakih kot so izguba teka za hrano, naglo hujšanje in anemija, pa tudi v značilnih pojavih za posamezne živali. Med domačimi prežvekovalci pomanjkanje bakra prizadene najbolj jagnjeta, zbole pa tudi ovce in govedo. V primeru nizkega razvoja bakra pri brejih ovcah kažejo že novorojena jagnjeta krče v okončinah in neusklajeno hojo, na kosteh pa lahko opazimo spremembe, podobne onim pri rahlitisu (lažni rahlitis). Zaradi težav v zvezi s premikanjem, jagnjeta ne morejo do mleka in poginejo zaradi izčrpanosti. Vendar pa pogostejše kot novorojena zbole jagnjeta pri nekaj tednih starosti.

Pri odraslih ovcah le redko opazimo krčevita stanja, pač pa lahko opazimo spremembo na volni; vlakna se razobličijo in se ne kodrajo kakor po navadi. Pride pa tudi do razbarvanja volne.

Pri govedu zbole najpogostejše teleta stara okoli 6 mesecev, lahko pa tudi novorojene telce. Živali so slabe, počasi rastejo in kasno spolno dozorevajo. Pri kravah vodi nizek nivo bakra v padec mlečnosti in v jalovost, značilne pa so spremembe na srcu. Zaradi prizadetosti srca se lahko zgodi, da se govedo nepričakovano zgrudi in pogine. Dlaka postane resasta in včasih osivi, večkrat pa tudi odpada.

Bolezen preprečujemo pri jagnjetih najuspešneje, če vbrizgamo brejim ovcam šest tednov pred porodom 20 mg bakrove raztopine (bakrov sulfat) v mišico. Vsekakor pa ne smemo pozabiti na sol za lizanje, ki mora imeti v sebi tudi baker. Pri jagnjetih z razvitimi znaki pomanjkanja bakra je vsako zdravljenje zaman. Enako kot pri ovcah preprečujemo bolezen tudi pri govedu, le da je treba potrošiti več bakra (npr. 200 mg na žival, vbrizgati v mišico, oz. 10–20 g bakrovega sulfata z vodo).

Zanimivo je, da je baker vezan pri nevretenčarjih (npr. pri pajku, polžu in raku) na krvno beljakovino hemocyanin, ki prenaša kisik, podobno kot hemoglobin z železom pri sesalcih. dr. S. Bavdek

(Se nadaljuje)

Dve plati javne razprave o kmetijstvu

Zadnja seja centralnega komiteja ZKS je bila posvečena družbenoekonomskim vidikom razvoja kmetijstva v Sloveniji. Domenjeno je bilo, da se bo začela o tej problematiki široko po republiki javna razprava, katere nosilec bodo organizacije ZK ob sodelovanju socialistične zveze in da bo tudi druga konferenca slovenskih komunistov spregovorila o tem. Sele po javni razpravi in konferenci bodo dobile teze, sprejete in dopolnjene na seji CK ZKS, svoje dokončne razsežnosti.

Osnova javni razpravi o razvoju kmetijstva v SRS bodo že omenjene teze za plenem, uvodni referat inž. Milovana Zidarja in glavni vsebinski elementi razprave, objavljeni v Komunistu. Javna razprava naj bi imela dve plati. Prvič naj bi potekala znotraj osnovnih organizacij ZK, predvsem na področju kmetijstva. Najmanj toliko pomembna je tudi druga plat razprave, ki naj bi jo organizirale sindikalne in mladinske organizacije ter občinske skupščine. Posebno pozornost bomo morali posvetiti vprašanju, ki so bila na seji CK pomanjkljivo obdelana. Na primer kmetijski turizem, vprašanje izobraževanja kmetijskih proizvajalcev, odnos kmetje — strokovni delavci zadrug in kombinatov, predvsem pa politična gibanja v slovenskih vaseh, skupno s sprejemanjem

mladih v ZK. In ne nazadnje ustavni amandmaji ter njih uresničevanje v kmetijskih delovnih organizacijah.

Kakšna je naša vloga, vloga sredstev množičnega obveščanja v tej javni razpravi. Vsekakor bi morali biti usmerjevalci javne razprave, prikazovalci pozitivnih gibanj in premikov v obstoječi kmetijski strukturi v Sloveniji. Pri tem pa ne smemo zaiti v skrajnost in pozabiti na slabosti našega kmetijstva in njegove politike. Prav tako bi bilo dobro vprašati, kako se uresničuje resolucija o kmetijstvu, ki jo je sprejela republiška skupščina pred dvema letoma. V javni razpravi bi želeli slišati predvsem čim več mnenj kmetijskih strokovnjakov in neposrednih proizvajalcev.

J. Košnjek

Žito

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31 —
telefon 22-053

vam nudi:

- najkvalitetnejšo belo, ajdovo, rženo in koruzno moko
- testenine bačvanka
- vse vrste živalskih krmil po zelo ugodni ceni

Kmetijski nasveti Mešanje gnojil

Prednosti mešanih gnojil, v katerih so dušik, fosfor, kalij, kalcij ali še nekatera druga hranila, je predvsem v enostavnosti uporabe. Hkrati pogojimo z več potrebnimi gnojili, ki so jih zmešali že v tovarni. Seveda pa je drugo vprašanje, če je tovarniška mešanica tudi najbolj primerna za posamezno njivo in za posamezen posevek.

● Ker tovarna, ki izdeluje mešana gnojila, ne more prilagajati razmerja za vsako njivo in vsak posevek posebej, je koristno, če zna poljedelec sam narediti nekaj osnovnih mešanic, za kar pa mora poznati vsaj nekaj osnovnih pravil.

Gnojila, ki jih uporabljamo za različne razvojne dobe rasti, nima pomena mešati. Brez smisla je zato mešati tomaževo žlindro, ki jo uporabljamo za osnovno gnojenje, ter čilski soliter, ki ga uporabljamo za dognojevanje rastlinam. Še neprimerno večjo napako pa lahko zagrešimo, če mešamo dušična gnojila, ki vsebujejo amonijak, z gnojili, v katerih je samo apno.

● Poglejmo si, kaj se dogaja pri tej hudi napaki. Apno (kalcij) zamenja v dušičnem gnojilu dušik, ki brez koristi izhlapi v zrak. Amonijev sulfat torej nikakor ne smemo mešati s tomaževo žlindro. Prav tako je nepravilno mešanje superfosfata z apnenim dušikom ali amonijevega sulfata z apnenim dušikom.

Mešanje doseže svoj namen samo, če vemo, kaj hočemo in če znamo preračunati, koliko posameznih enostavnih gnojil moramo uporabiti, da dobimo željeno mešanico. Pri tem se je treba na poljedelstvo že malo bolje spoznati. Različne rastline namreč potrebujejo različne sestavine hranilnih snovi, ki jih je v različnih tleh različno veliko. Upoštevati je treba tudi predhodno rastlino ter poljski kolobar. Vse to pomeni, da ni mogoče narediti ničesar na pamet, sicer je bolje, da mešanje prepustimo tovarni.

Kulturne vesti

KRANJ — Minuli ponedeljek, 20. aprila, zvečer so v galeriji Mestne hiše odprli razstavo akademskega slikarja Ljuba Ravnikarja iz Kranja. Ravnikar, grafik, akvarelist, ilustrator in scenograf, je doslej priredil že 25 samostojnih razstav, in sicer v Ljubljani, Celovcu, Slovenj Gradcu, Šoštanju, Trzinu, Velenju, Železni Kapli in drugod. Udeležil se je tudi slikarskih kolonij v Izlakah in Skofji Loki. Za njegovo delo so mu leta 1961 in 1965 podelili Prešernovo nagrado mesta Kranja. (-lg)

SKOFJA LOKA — V dvorani Loškega gledališča na Spodnjem trgu bo jutri, v četrtek, 23. aprila ob 20. uri zvečer premiera drame Otona Zupančiča Veronika Deseniška. Nastopajo člani mladinskega kulturno umetniškega društva z gimnazije Skofja Loka. Pod vodstvom režiserke prof. Vide Zupančeve so več mesecev zapored marljivo vadili. Glavne vloge bodo tolmačili Peter Mlakar, Marjana Vodopivec, Anica Strekelj, Janko Hvastil ter — kot gost — dramski igralec Jože Logar, ki je tudi uredil sceno. (-lg)

Druga premiera v Predosljah

Pred kratkim je bila v dvorani Svobode v Predosljah že druga letošnja premiera. Domača igralska skupina je namreč naštudirala veseloigro Carla Goldonija Lažnivec.

Igralci so pod vodstvom režiserja Ladislava Krmeca vadili približno dva meseca. Režiser pri izbiri nastopajočih ni imel velikih težav, saj je lahko med številnimi privrženci odrskih desk v Predosljah izbral zares najprimernejše, ki so v soboto zvečer zadovoljili polno dvorano, v kateri so bili tudi predstavniki občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij, kar je vsekakor priznanje prizadevnim igralcem iz Predoselj.

Sobotnega Lažnivca so zagrali: Franc Markovič, Anica Kerč, Marija Korenjak, Mihaela Zelnik, Franc Bajželj, Andrej Kerč, Cveto Lebar, Franc Kozelj, Anton Gorjanc, Jože Zelnik, Janez Lebar, Lojze Sajovic in Ivo Ster. Kaj lahko smo opazili, da besedilo nastopajočim ni delalo preglavic, da pa so bili nekateri na odru le premalo sproščeni in mislo znali dobro obvladati prostora. Drugi so

zastavljene naloge izpolnili tako, da bi jih bil vesel vsak režiser in vsako občinstvo. Posebno velja omeniti Franca Kozelja, ki je odigral vlogo Pantaloneja, beneškega trgovca, skoraj brez napak, Jožeta Zelnika, lažnivčevega služabnika in Franca Markoviča, zdravnika Balanzonija. Med manj pomembnimi vlogami pa Lojzeta Sajovica, ki je doživeto odigral trgovskega vajenca. Tudi drugi so se po svojih močeh vživeli v osebnosti tedanjega beneškega življenja, kjer se dejanje odvija, in dali največ, kar so pač mogli.

Tudi scena je nastala po zamisli režiserja Ladislava Krmeca. Pri tem mu je pomagal Jože Markovič, potreben material zanj pa so prispevali igralci sami.

Ker se spomladanka sezona podeželskih odrov blizu koncu, bodo igralci iz Predoselj v preostalih dneh aprila in na začetku maja gostovali le v nekaterih krajih Gorenjske. Več gostovanj planirajo jeseni, na kar so računali že od vsega začetka priprav Lažnivca. Njihovo prvo gostovanje bo verjetno v Sv. Duhu.

J. Košnjek

**ZALOŽBA
MLADINSKA KNJIGA**

**KNJIGA
Druga svetovna
vojna
V SLIKAH**

grozljiv dokument največje vojne v zgodovini človeštva
720 dokumentarnih fotografij
92 edinstvenih barvnih fotografij
640 strani
veliki format —
28 x 21,5 cm
Prednaročniška cena
200 din
— obročno odplačevanje

**ZALOŽBA MLADINSKA
KNJIGA**

TISKARSTVO NA GORENJSKEM

(Nadaljevanje)

Šele Primož Trubar (1508—1586) je pričel pisati in izdajati knjige v domačem, slovenskem jeziku. Sicer ni bil tiskar, pač pa protestantski pastor, a vendar so s Trubarjevim imenom najtesneje zvezani naši prvotiski.

Bil pa je Trubar — to mu moramo priznati — prvi zavestni Slovenec: v vseh svojih delih odločno izpoveduje svoje slovensko poreklo, svoje slovenstvo; hkrati pa je bil tudi prvi, ki je poudarjal jezikovno skupnost slovenskih narodov, pa čeprav žive v raznih deželah in državah.

Ne le prvi slovensko pisani in tiskani knjigi («Catechismus» in «Abecedarium»), ki sta izšli obe l. 1550., pač pa tudi večina slovenskih prvotiskov, so nastisnili v Tübingenu na Württenberškem v Nemčiji.

NASE PRVE TISKARNE

Prvi tiskarski poskusi na Slovenskem niso bili vezani na Ljubljano, kot bi pričakovali, pač pa v Prekmurju, prav na robu našega etničnega ozemlja: v letih 1537 — 1541 je delovala v Uj Szigetu v Železni stolici tiskarnica grofa Tomaža Nadasdyja, v letih 1873 — 1874 pa je tiskala na posestvu Nikolaja Banfflyja še druga tiskarnica. Seveda ne prva ne druga nista tiskali slovenskih tekstov, pač pa le madžarske. Imenujemo ju v zgodovini slovenskega tiskarstva, ker sta pač delovali na slovenskih tleh. In še to velja omeniti: da sta obe prvi tiskarnici pričeli z delom zaradi potestantskih verskih potreb — v Prekmurju se je protestantizem tako ukoreninil, da imamo tamkaj še sedaj otoke pristavešev Lutrove vere — to so edini slovenski protestanti, ki so se ohranili v današnji čas.

Bolj prava letnica ustanovitve zavestno slovenskega tiskarstva bi utegnili biti 1560. Tega leta je namreč Primož Trubar zaprosil württenberškega vojvodo Krištofa, hkrati pa tudi kranjske deželne stanove, naj pri vladarju izposlujejo dovoljenje, da bi mogel v Ljubljani ustanoviti tiskarno, ki bi skrbela za izdajanje verskih knjig v slovenskem in hrvaškem jeziku, »kajti to delo bi bilo sredi Slovencev in v neposredni soseščini dosti uspešnejše kot v nemškem Tübingenu.«

Zal se lepa zamisel Trubarja spričo nepopustljivosti katoliškega cesarja Ferdinanda ni mogla uresničiti. Še nadalje je moral Primož Trubar tiskati slovenske knjige v tujih nemških tiskarnah... Še nadalj se je moral Primož Trubar obračati na svoje

»lube Slovence« iz tujine in jim želiti »mir in gnado«...

JANŽ MANDELČ

To je ime tiskarja, ki je na naših tleh odtisnil prve slovenske tiske. Z delom je pričel l. 1575 v Ljubljani.

Kdaj se je Mandelč rodil, ni znano. Niti to se ne ve, odkod izvira njegov rod. Le to je natančno znano, kdaj je bil pregan iz naše dežele... Bilo je to spomladi 1582. leta!

V času od l. 1575 do l. 1582. pa se je ime tiskarja Janža Mandelca trdno vtisnilo v zgodovino slovenske kulture. Kajti napisal je enajst slovenskih knjig, ki so jih napisali Jurij Dalmatin, Jurij Juričič, Adam Bohorič in Janž Tulščak.

Omembe vredno je tudi dejstvo, da navedene knjige ne pomenjajo le dragocene slovenske redkosti — prvotiske, pač pa da so tudi tiskarsko vzorno izdelane, tako po črkah in odtisih kot tudi po okrasju (inicialkah, vinjetah idr.) in izboru papirja.

Seveda oblaistem, ki so bile v glavnem katoliško usmerjene, Mandelčev tiskanje protestantskih knjig ni moglo biti po volji. Saj je poleg slovenskih napisal še vrsto nemških, latinskih in hrvaških knjig; zato je ljubljanski škof izposloval pri nadvojvodi Karlu odlok, s katerim je bilo Janžu Mandelcu zaukazano: s tiskarno vred mora zapustiti avstrijske dežele!

Po izgonu Janža Mandelca je nastopilo stoletje mrtvila: na negostoljubnih slovenskih tleh dolga obdobja ni mogel vznikniti noben tiskarski obrat.

Sicer je škof Tomaž Hren skušal v Ljubljani ustanoviti novo, katoliško tiskarno, ki bi služila v boju proti protestantski literaturi in pomagala stari veri do novega razcveta. Bilj so že nabavili tiskarski stroji — a magistrat ljubljanski dela nove tiskarne ni odobril. In stroji so zdaj romali v Zagreb, kjer se je ustanovila l. 1667. jezuitska tiskarna.

Če smo maloprej omenili dve tiskarnici, ki sta delovali na severovzhodnem obrobju slovenskega etničnega ozemlja v Prekmurju, bo zdaj gotovo prav, da omenimo nekaj tiskarn na južnem in zahodnem obmejnem področju: v Vidmu je tiskar Giovanni Battisti Natolini l. 1607, napisal italijansko-slovenski slovarček z nekaj slovenskimi teksti. — Tudi v Kopru, pozneje v Trstu, je nekaj let delovala manjša tiskarnica Antonia Turrinija. Z letom 1644. pa je tudi njegov obrat prenehal. (Nadaljevanje sledi)

Črtomir Zorec

Več pozornosti mladinskim odrom

Levstikovega Martina Krpana, ki sta ga pripravila Prešernovo gledališče in učenci osnovne šole France Prešeren Kranj — o delu smo poročali v 28. številki Glasa z dne 11. aprila 1970 — so gledalci, zlasti otroci, zelo toplo sprejeli. Tako tehnično kot tudi kreativno je predstava popolnoma uspela. Ansambel, ki ga vodita režiser Jože Kovarčič in scenarist Saša Kump, se je zato odločil, da bo sodeloval na I. srečanju pionirskih gledaliških skupin Slovenije (od 24. do 26. aprila letos v Idriji). Festival, ki sodi v okvir Jugoslovanskih pionirskih iger, naj bi pokazal, koliko mladih ljubiteljev odrske umetnosti pravzaprav premoremo Slovenci. Omeniti velja, da sta med devetimi prijavljenimi ekipami kar dve z Gorenjske — poleg Kranjčanov še učenci osnovne šole Davorin Jenko Cerklje, ki so naštudirali igrice Radovana Gobca Kresniček. Ugotovitev je vsekakor razveseljiva, saj kaže, da predlog članov kranjske kulturne skupnosti, po katerem bi Prešernovo gledališče sčasoma lahko osnovalo neke vrste center za vodenje in usmerjanje aktivnosti pionirskih odrov v občini, ni

povsem brez podlage. Prav med mladimi je namreč treba iskati bodoči igralski kader, ki bo polagoma zamenjal starejše vrstnike.

»Mladinski ansambli ne zahtevajo tolikšne tehnične doganosti, tako popolnih scenjskih rešitev kot smo jih vajeni pri običajnih dramskih predstavah,« meni Saša Kump. »Nezadostno opremljenost prizorišč otrok izpolni z lastno fantazijo. Tudi ob najbolj skromnih predmetih si zna ustvariti iluzijo resničnosti ter se vživeti v dogajanje — pa naj nastopa v vlogi igralca ali gledalca. Starejši česa podobnega niso

zmožni. Preveč razvajeni so, preveč pričakujejo. Nepopolni kostumi, razsvetljava ali kulise jih motijo. Kljub prepričljivi vsebini ostajajo hladni, nezainteresirani. Z otroki je seveda drugače. Dosti truda je, vendar utegne skupinica nadarjenih pionirjev ob mnogo manjših stroških doseči mnogo večji učinek.«

Da ima tov. Kump prav, govori že podatek o številu gledaliških predstav za mladino; 70 naj bi jih bilo letos, od tega kar 12 ponovitev Martina Krpana, za katerega vladajo precejšnje zanimanje.

I. G.

Koncert harmonikarjev in kitaristov

V Kranju bo jutri v četrtek, 23. aprila, ob 18.30 v dvorani glasbene šole koncert harmonikarskega orkestra in solistov harmonikarjev in kitaristov, učencev kranjske glasbene šole.

Poleg klasičnih instrumentov se na naših glasbenih šolah poučuje tudi ljudski instrument — kla-

virska harmonika in kitara. V zadnjem času pa se že pojavlja veliko zanimanje za učenje frulice (blokflaute) in melodike. V naslednjem javnem nastopu učencev glasbene šole, ki bo 18. maja, bomo imeli priliko poslušati nastop učencev teh dveh instrumentov.

-ar

V prostorih ljudske knjižnice v Škofji Loki

Tanja Premk

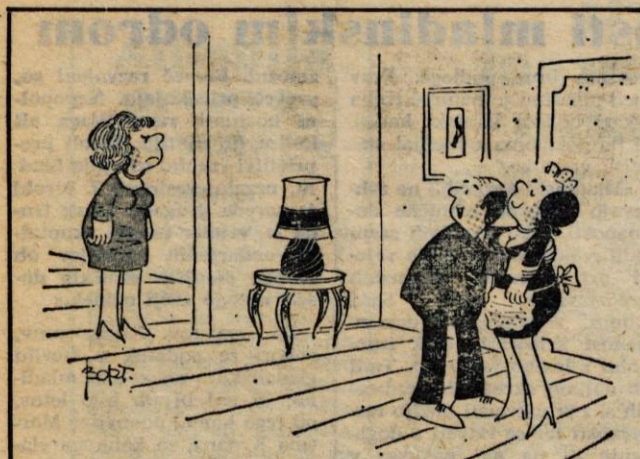
Preden karkoli zapišemo ali spregovorimo o razstavljenih slikah, pogledimo kdo jih je naslikal. Hkrati s predstavljanjem avtorice Tanje Premk bomo že ugotovili nekaj bistvenih potez, ki nam bodo lajšale sporazumevanje z njeni mi deli. Tanja Premk je diplomirala na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo in je tam danes asistentka. Ti skromni biografski podatki so nam že dovolj za ugotovitev, iz katere spoznamo, da ji slikarstvo ne pomeni najvažnejšo komponento v njenem življenju, temveč ji pomeni samo dopolnilno silnico v njenem umetniškem izpovedovanju. Klasifikator jo mora torej uvrstiti med slikarje amaterje, v vrsto ljudi vseh poklicev in starosti, ki se danes v vedno večjem številu pojavljajo na našem umetnostnem nebu. Mikavno primerjanje s francoskim slikarstvom na koncu 18. stoletja in v začetku 19. stoletja z današnjim podobnim pojavom pri nas mora ostati zaenkrat samo opozorilo, ki skriva v sebi dražljivo mikavnost, zajeto v vprašanju, ali vsi ti slikarji amaterji »samorastniki — naivci«, nedeljski slikarji in slikarji dobrega srca, kakor so jih imenovali Francozi, res bežijo pred stvarnostjo v idilsko barvnega sveta ali pa je samo čas takšen, da omogoča, privede, prisili ali zaobjame v svoj nedoumljivi objem vso to množico iznenada

porojenih slikarjev? Kot rečeno, naj to ostane samo vprašanje.

Kako ustvarja Tanja Premk? Tudi če se ne bi pogovarjali z njo, bi lahko iz samih slik ugotovili značaj njenega ustvarjalnega temperamenta, ki se po dolgem premišljanju nenadoma naglo loti dela, dela ognjevit in ustvari razburljivo podobo. Predvsem so to portreti ljudi, oseb, znancev in neznancev, predvsem pa človeka, obdarjenega z duhovno močjo in osebnostno tragiko. Podobe Tanje Premk so razburljive, ker se nam na prvi pogled odmaknejo zaradi načina slikanja, obdelave oblik, karakterja risbe in ravnanja z barvami. Vse te značilne poteze vsebujejo brez dvoma oblike nekakšnega zadržane ekspresionizma s podobnostmi, ki bi jih lahko našli pri Munchu in Chagalu. Se so nam tuje, predvsem zaradi neharmoničnih in posamičnih barvnih eksplozij, zaradi alternacije barvnih lis, zaradi celotnega slikarskega postopka, ki je skoro dobesedno nasproten ustaljenim slikarskim principom. Tako da moramo celo govoriti o načinu, ki združuje v sebi prav toliko ekspresionističnih delov, kolikor tudi fovizma in celo neko impresionistično abstrakcijo. Prav s tem pa se slikarka uspešno upira vsem težavam, izviračim v njenemu samostojno pridobljene-

mu slikarskemu znanju, ki pa ne more nadomestiti uspešne lagodnosti akademizma. Morda pa je prav v tem vsa mikavnost teh podob, ki se jim zdaj že približujemo, ko smo odvrgli zunanjo formo in se zagledali v portrete, ki jih destruktivno uničuje, odvzema jim fizično individualnost in odkriva tisto, kar je objektivno nevidno.

Portreti Tanje Premkove niso izraz podobnosti z modelom, to so pogledi skozi slikarkine oči na sogovornika, niso običajen psihološki portret, kajti skozi te podobe se preliva meditacija slikarke o modelu, zakaj deli upodobljenčeve glave - torej deli portreta se spreminjajo v določen simbolični pomen, v značajske poteze in v filozofsko razglabljanje o modelu. Vse to je preje portret slikarke same, psihološki prikaz nekega izraza, slutnja resnice, kakor pa tisti običajni portret, ki smo ga v svoji konvencionalnosti navajeni gledati. Prav zaradi te konvencionalnosti se razum upira, ker je naša čustvena plat toliko bolj prizadeta. In Tanja Premk tudi slika s čustveno prizadetostjo, zaradi nje zametuje tehnične pravine slikarstva in postavlja pred gledalca težko nalogo, kajti le ta mora najprej premostiti prepad med razumom in čustvom in šele ko se odloči za iracionalni pristop, šele takrat se začne pogovor med njim in slikarico. A. Pavlovec

— Ne razburjaj se, draga, našo gospodinjstvo pomočnico samo prepričujem, naj nas ne zapusti ...

Zaplenjena jabolka

Po ukazu paragvajске vlade so v tej deželi zaplenili vsa nezakonito uvožena jabolka in hruške. Paragvajci naj bi raje jedli samo pomaranče in limone, ki zrastejo doma. Jabolka so bili uvožili iz Argentine. Zaplenjeno sadje bodo razdelili bolnišnicam in domovom za stare.

Kdo je bil Cezar?

Stirje od desetih Italijanov ne vedo, kdo je bil Julij Cezar. Do takih podatkov so prišli pri testih za sprejem v državno službo. Vprašanje o Cezarju je bilo le eno od več kot stotih vprašanj, na katera so morali kandidati odgovoriti. Rezultate je sporočil institut za socialno zavarovanje, ki je preizkusil 68.000 kandidatov za 600 razpisanih delovnih mest. Na vsa vprašanja v tekstu je odgovorilo le 200 oseb. Posebno slabo so se odrezali v matematiki, saj jih polovica ni vedela, da je število pomnoženo z nič — nič.

Novo umetno srce

Znani ameriški srčni kirurg je s sodelavci izdelal novo umetno srce. Novo srce je pravzaprav izpopolnjen model srca, ki so ga lani v aprilu vsadili nekemu pacientu. Ta je preživel 64 ur z umetnim srcem, kasneje pa so mu presadili človeško srce. Model umetnega srca sedaj preizkušajo na teletih in ovcah. Ne ve se še, kdaj bo to umetno srce primerno za presaditev kot nadomestek v človekovo telo.

Kajenje v letalu nevarno?

Ameriška uprava za civilno letalstvo je naročila raziskavo, ki naj bi pokazala ali je kajenje v letalih nevarno ali ne. Uprava se je odločila za raziskavo na pobudo borcev proti kajenju, ki trde, da je kajenje v letalih nevarno zaradi zdravja, razen tega pa predstavlja tudi splošno nevarnost. V ZDA si zdaj prizadevajo, da bi po prepovedi objavljanja reklam za cigarete na televiziji in radiu, prepovedali kajenje tudi na meddržavnih avtobusnih progah v ZDA.

Whisky bo dražji

Po devetih letih zamrznjenih cen so britanski proizvajalci škotskega whiskyja dosegli, da jim je ministrstvo prehrane odobrilo za tri šilinge večjo ceno (4,5 dinarja) za steklenico. Tako bo v Veliki Britaniji stala steklenica tega škotskega žganja okoli 80 din. Okoli 85 odstotkov vse proizvodnje škotskega whiskyja izvozijo. Lani je na primer znašala vrednost izvoza 169 milijonov funtov.

Poraba tobaka narašča

Ministrstvo za kmetijstvo v ZDA je zbralo podatke o porabi tobaka v svetu. Lani so kadilci po vsem svetu pokadili nekaj več kot 3000 milijard cigaret ali za 3 odstotke več kot leto prej. Največ cigaret pokade poleg ZDA še na Japonskem, na tretjem mestu je Velika Britanija, sledi Zah. Nemčija itd.

Prvi v telefoniranju

Po sedemnajstih letih so morali Kanadčani končno odstopiti prvo mesto v telefoniranju svojim sosedom Američanom. Leta 1968 je vsak Kanadčan telefoniral povprečno 692-krat. Američan pa povprečno 701-krat. Tako Američani krepko vodijo pred vsem ostalim svetom v telefoniranju in pošteno zaslužijo naziv naroda, ki je zaljubljen v telefoniranje.

OSKAR WILDE (1856—1900), slavn angleški dramatik, pripovednik in pesnik, je tudi pri nas dobro znan, zlasti po svojem romanu *Silka Dorian Gray* (v zbirki *Sto romanov*) in knjigi *Pravljice* (zbirka *Kondor*). Izreden stilist, duhovit in očarljiv. Tenkočuten umetnik, pa bodi to v pravljicah, dramah ali satirah. Te odlike njegove umetnosti najdemo tudi v njegovi prikupni in očarljivi zgodbi **CANTERVILLSKI DUH**, katero je sam označil kot idealistično romanco. To je humoristična pripoved o skrivnostnem strašilu v starem angleškem gradu, obenem pa duhovita satira tako na angleško praznovanje kot na »trgovski smisel«¹ Američanov, med tem ko je konec zgodbe, torej prigode z grajskim duhom, že kar čista poezija in malone pretresljiva pravljica. Za naše bralce bo *Cantervillski duh* spričo vsebine kot toplega humorja in miselne iskriivosti gotovo zanimivo branje. Zgodbo je prevedel Severin Šali, podoživljajo pa jo številne humoristične domiselne ilustracije.

Ko je ameriški poslanik Hiram B. Otis kupoval grad *Canterville*, mu je marsikdo dejal, da počenja veliko neumnost, saj je vendar povsem jasno, da v tem gradu straši. Celo sam lord *Canterville*, prav pikolovsko pošten, je menil, da mora to dejstvo povedati gospodu Otisu, ko sta se pogovarjala o kupčiji.

»Veste, mi sami sploh zelo neradi živimo v *Cantervillu*,«² je rekel lord, »že od tedaj, ko je moja prateta, vdova vojvodinja boltonska, duh tako prestrašil, da je dobila živčne napade, od katerih si nikoli

zadnje pripombe gospoda Otisa ni povsem razumel. »In če vas prikazen v hiši res ne moti, je torej vse v redu. Vendar ne pozabite, da sem vas opozoril.«

Nekaj tednov kasneje je bila kupčija sklenjena in proti koncu poletja se je poslanik Otis z družino naselil v *cantervillskem* gradu.

Gospa Otisova, ki je bila kot gospodična *Lukrecija R. Tappanova* znana njujorška lepota, je bila tedaj zelo zala ženska srednjih let, z milimi očmi in čudovitim profilom. Mnoge ameriške dame, ko zapustijo svojo domovino, se začno pretvarjati, da so kronično bolne, misleč, da je to odlika evropske ženske miline, toda gospa Otisova nikoli ni zapadla v to zmoto. Bila je zdrava kot dren in imela je zvrhano mero življenjskih sil. Sploh je bila v marsičem popolna Angležinja in bila je pravi vzorec, ki je potrjeval, da imamo danes z Ameriko polno podobnosti, z jezikom vred seveda. Njen najstarejši sin, ki so ga starši v ognju patriotizma krstili za *Washingtona*, česar svoj živ dan ni mogel preboleti, je bil plavalas, prav čeden mladenič in je pokazal izredno sposobnost za službo v ameriški diplomaciji, saj je v treh sezonah dajal ton vsem polkam v *newportskem* kazu pa tudi v *Londonu* je slovel kot nenadkriljiv plesalec. Imel je le dvoje napak: bil je neumen na gardenije in na angleško plemstvo. Drugeče pa je bil izredno pameten.

Gospodična *Virginija E. Otisova* je bila petnajstletno dekle, očarljiva in živahna kot košuta, iz velikih modrih oči pa ji je

OSCAR WILDE

Cantervillski duh

1

več ni povsem opomogla. Ravno se je bila oblačila za večerjo, ko sta ji legli na rame košeni roki. In opozoriti vas moram, gospod Otis, da je tega grajskega duha videlo tudi nekaj še živečih udov moje družine, prav tako pa tudi naš župnik, spoštovani oče *August Dampier*, član *Kraljevskega* kolegija v *Cambridgeu*. Po neljubi nezgodi, ki jo je bila doživela moja prateta vojvodinja, noben mlajših služabnikov ni hotel ostati pri nas, moja soproga pa se je pogosto premalo naspala, ker so ponoči s hodnika in iz knjižnice odmevali skrivnostni koraki in ropot.«

»Milord,«³ je odgovoril poslanik Otis, »vaš grad kupim z vsem skupaj, torej s pohištvo in s strašilom. Doma sem v moderni deželi, kjer imamo vse, kar človek lahko dobi za denar. In ker imamo toliko brhkih mladeničev, ki prekokajo v marsikaterem kotičku *Starega sveta* in vam odpeljejo vse vaše najboljše igralke in primadone, sem prepričan tole: če, bi res bilo kje v Evropi kako strašilo, bi ga mi prav hitro imeli pri nas v Ameriki v kakem javnem muzeju ali pa kot ulično atrakcijo.«

»Veste,«⁴ je rekel lord *Canterville*, »bojim se, da to strašilo res obstaja, čeprav je ušlo pozornosti vaših domiselnih impresarijev. Strašilo je znano že tristo let, natanko od leta 1584 in se prikaže vsakokrat, preden umre kak ud naše družine.«

»Saj se družinski zdravnik tudi prikaže, lord *Canterville*, pa nič zato!«⁵ je pripomnil poslanik Otis, »Vendar mi verjemite, da na svetu ni nobenega strašila ne duha. In prepričan sem, da v Angliji naravni zakoni ne izgubijo svoje veljave niti aristokraciji na ljubo.«

»Američani živite kajpak naravno življenje,«⁶ je odgovoril lord *cantervillski*, ki

sijala odločna neustrašenost. Bila je kot pravljica *Amazonka*; nekoč je na svojem poniju tekmovala s starim lordom *Biltonom* dvakrat okrog parka in zmagala za poldrugo konjsko dolžino tik pred kipom junaka *Ahila*, česar se je neznansko razveselil mladi vojvoda *cheshirski* in jo pri priči zasnubil, nato pa moral na povelje svojih varuhov v potoku solz še isto noč odpotovati nazaj v *Eton*. Po *Virginiji* sta se rodila dvojčka, ki so jima na kratko rekli »*Zvezdi* in *trakovi*«, ker sta od večnega potepanja imela zadnjici v samih trakovih. Bila sta imenitna dečka in razen spoštovanega poslanika Otisa edina prava republikanca v družini.

Ker je grad *Canterville* sedem milj daleč od *Ascota*, najbližje železniške postaje, je gospod Otis brzojavil, naj pride ponje kočija in potem so se dobre volje odpeljali. Bil je prijeten julijski večer in zrak je opojno dehtel po borovcih. Zdaj so zaslišali grlico, ki je uživala v svojem lastnem sladkem glasu, zdaj zagledali v šumečem praprotnju bleščeče oprsje fazana. Veverice so kukale nanje z buke in kraljički z dvignjenimi belimi repki so prhali skozi goščo in čez gričke, porasle z mahom. Toda komaj so prišli do *cantervillskega* drevoreda, so nebo nenadoma pokrili oblaki, ozračje je postalo čudno tiho in nad glavami jim je molče poletela velika jata vran. Preden so prišli do hiše, je že padlo nekaj težkih deževnih kapelj.

Na stopnicah jih je pozdravila starka, lepo oblečena v črno svilo, belo čepico in predpasnik. To je bila gospa *Umneyova*, gospodinja, katero je gospa Otisova na prigovarjanje ladi *cantervillske* pustila v dosedanji službi. Ko so vstopili, se je starka vsakemu izmed njih globoko priklonila in rekla ugajeno, po starem: »Bodite pozdravljeni v gradu *Cantervillu*!«

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

92

Ko sem jo obiskal v bolnišnici, je pestovala lutko. Približal sem se ji, pa je hušnila lutki: Bežival! Bežival! Umoril te bo! Zdravnik mi je rekel, naj žene raje ne obiskujem. Nobenega upanja mi ni dal, da bo še kdaj taka, kakor je bila. Tako sem šel v Slovenijo, v Ljubljano! Sam sem. Nikogar nimam. Za nikogar mi ni skrbeti. Toda to je huje kakor najbolj črna skrb. Ko bi imel pogum, bi segel po svojem življenju. Pa nimam poguma, nobenega poguma...

»Ubogi Bajberle,« strmi Štefi v pismo. Odpisala bi mu in ga skušala z dobro in čutečo besedo vsaj malo potolažiti in ga ohrabriti za življenje in ne za smrt, o kateri Bajberle razmišlja. »Nesrečnik,« se boji zanj, da bi morda res ne napravil samomora. »Ko bi mi vsaj poslal svoj naslov,« toži bratu Jakobu, Jakob pa meni, da bo Bajberle svojo nesrečo počasi prebolel.

»Nobena stvar ni tako huda, da bi je človek ne mogel preboleti, dokler je živ. Bajberle ne bo nikoli šilil v smrt. Prav tako, kakor jaz ne bom,« pokaže Jakob pomenljivo nase, da bi spomnil Štefi na smrtno obsodbo, ki ga je zadnje vojno jesen doletela, a ga je rešila cesarjeva amnestija. Toda Štefi je sita Jakobove zgodbe, ki jo vselej pripoveduje, kakor da je ni slišala že nešteto krat.

»Ni treba, da te žre še skrb za Bajberla, in da z njo prikrivaš druge skrbi, ki te najedajo.«

»Kakšne skrbi?« zaboli Štefi resnica.

»Nič več nisi taka kakor septembra! Vase vrtaš, preveč, mnogo preveč! Slavko se ti je odvil. Med počitnicami je bil raje pri Roziki kakor doma. Fanta, tako opažam, že dalj časa nekaj muči. Pa molči. Molči in se zapira vase. Mati si. Morala bi opaziti!«

Saj je opazila. Jakob ima prav. S Slavkom se bo treba pomeniti. Lahko bi mu pisala. A mu ne piše, marveč raje zgrabi za trnk očitkov, s katerimi jo že dalj časa obklada sodrug Ferdo, da je postala nedejavna in da prihaja v Kobarid samo še po pisma iz Berlina.

Očitke sodruga Ferda bi Štefi vzela kot žalitev, ko bi se v minulih mesecih tako živo ne vrasla v organizacijo in ko bi se ne zavedala, da je dolžna sodrugom vračati zaupanje, kar so jo izvolili za tajnico in potem kot zastopnico za združitev konferenco v Trstu.

»Ne zameri mi,« se sodrug Ferdo opravičuje. Zaveda se, da je s svojimi besedami šel predaleč.

»Nisem te hotel žaliti.«

»Saj me nisi.«

»O pač! A članstvo nam že uhaja. Največ zaradi žena in pekla, ki ga možem povzročajo nahujskane v župniščih in cerkvi. V zakonskem peklu pa ni prijetno živeti in moški navadno odnehajo. Premalo žena imamo v naši sredi.«

Ferdo ima prav. Župniki se lotevajo moških s pomočjo žena, ki jim je greh vse, kar reče župnik, da je pregrešno. Cerkev je vselej ovirala napredek in se je z napredkom sprijaznila šele, kadar je spoznala, da je napredek močnejši od njenih zaviralnih metod in da mora pred napredkom kloniti, če hoče ostati 'večna'. Taka, kakor je danes do socialistov in revolucionarnega delavskega gibanja, je bila tudi za časa francoske meščanske revolucije. 'Večno prekletstvo', s katerim je preklela francoske meščanske revolucionarje, ni ostalo večno, cerkev se je morala prilagoditi spremenjenim družbenim razmeram. Tudi v prihodnosti se bo morala novim, čeprav mnogo težje, kakor se je meščanskim, ki se jim je spretno prilagodila in kmalu postala sama nekakšna delničarska družba in tako, še bolj obogatela kakor v srednjem veku. Zato je sedaj na strani kapitalizma, ker je sama kapitalistična. Bogataše obsoja samo še z besedami, v resnici pa jih podpira, čeprav s tem še bolj izgublja svojo praktičansko podobo, kakor jo je tedaj, ko se je v četrtem stoletju polastila posvetne oblasti in spremenila svoje podložnike v tlačane. Zato se bo socializmu na vse kriplje upirala, a se mu bo naposled morala prilagoditi, razdati svoje bogastvo v skladu z

davnimi Kristusovimi besedami in v skladu z življenjem v svojem začetnem obdobju, v bistvu komunističnim, od katerega so takratni sužnji pričakovali osvoboditve, podobno kakor danes pričakujejo delavci osvoboditve od socialističnega gibanja.

— Vse staro se mora prilagoditi novemu ali pa odmre in izginel!

Tako je o tem vprašanju pred nedavnim govoril Srebrnič.

— In vse, kar je staro, se novemu trdovratno postavlja po robu, dokler ne obnemore in mora — hočeš nočeš — priznati novo in novemu prepušiti prvenstvo!

Taki so zakoni življenja v usodi posameznika, pa tudi družbe. Vprašanje je samo, kaj je resnično novo. To, kar se prilagaja novim oblikam družbe, prav gotovo ne, marveč samo ideje, ki novo nastajajočo obliko družbe luščijo od lupin stare in jo osvobajajo. To pa je danes socializem.

To so Srebrničeve misli, ki jih je Štefi zapisala v sejni zapisnik, po katerem zdaj, ko je sodrug Ferdo odšel, lista. Skoro dva meseca je že minilo od tedaj. Bilo je konec novembra prav na dvanajsti Slavkov rojstni dan. Nekaj dni poprej je pisala Slavku dolgo pismo, med božičnimi počitnicami pa ji je Slavko mnogo manj pozorno in z mnogo manj toplne voščil srečo ob njenem tridesetem rojstnem dnevu.

»Le kaj neki je fantu?«

To vprašanje si Štefi zastavlja tudi prihodnje dni.

»Pisati bi mu morala.«

Tudi to ponavlja vselej, kadar razmišlja o nerazumljivi Slavkov spremembi.

Toda s takimi vprašanji v pismih odlašja, čeprav seda vselej k pisanju, da bo Slavka vprašala, kaj ga teži, da ni do nje več tak kakor prejšnja leta.

Februarja pa Štefi o tem ne razmišlja več.

Dvajsetega izide prva številka našega novega glasila. Pridobivajte naročnike! Čim več naročnikov med kmečkim ljudstvom! Novo glasilo se bo imenovalo 'Delo' in je namenjeno predvsem slovenskim delavcem in kmetom. S sodružnim pozdravom Ivan Regent.

Sv. Lenart pod Krvavcem (7)

Dober godec mora imeti dolg gobec

Fantje, ki so pripravili šrango, so že prej prinesli na cesto pajkel, nakovalo in podobna orodja; nekateri so kurili ogenj in v njem pekli kostanj, spet drugi so predli itd. Vsi pa so se delali, kot da se še malo ne zanimajo za nevesto, ženina in vate. Ker pa so jih ti zmotili pri delu in ker so se hoteli pehati čez njihovo območje, je moral starešina (če je bila prebrega samo ena) za to fantom plačati. Dolgo so se pogajali za znesek. Fantje v nobenem primeru niso hoteli pristati na manjšo vsoto, kot je bila tista, za katero so kupili vino. Od vavov ni smel nihče prej vzeti ponujene mu pijače, dokler ni bilo dokončno sklenjeno glede višine odkupnine.

Pijačo, ki so jo že prej kupili in so jo imeli potlej plačano, so popili. Če so dobili lenarja kaj več, so tega prav tako pretopili v vino. Kar tam, kjer so postavili šrango, so tudi zaplesali po tak način, ki jih je izvajal iz harmonike njihov godec.

Ko so prišli svatje z novoročencema do hišnih vrat, so hiše, v kateri je bila posredna svatba, so morali počakati, ker so bila vrata zaprta. Hišni oče, ki je nosil na mizi, točil vino ipd., jim jih ni hotel odpreti. Hišnega očeta so navadno izbrali iz vrst žlahtnikov ali pa nekoga iz vasi, ki je znal dobro govoriti. Prišle pred vrata je spraševal, kaj so, kaj hočejo ipd. Šele potem, ko so odgovorili na

nekaj vprašanj v obliki ugank, jim je odprl. Navadno niso vedeli odgovoriti na vsa vprašanja in hišni oče jih zato ni spustil v hišo. Šele potem, ko je godec zagnal v vrata lončen lonec in ko so se črepinje razletele po tleh, so je jim vrata odprla. Ta lonec so domači že prej nalašč v ta namen postavili pred vrata.

Hišni oče je potem svate razdelil po stolih in klopih. Nevesta in ženin sta sedela na sredini in vsak je imel svojo žlahto na svoji strani, da so se lahko pogovarjali.

Že po južini so šli plesat na pod. Ples sta začela nevesta in ženin. Če eden od njiju ni znal plesati, potem je lahko — z nevesto na primer

— plesal drug. Za prvim parom sta šla plesat drug in druga, nato starešina in teta, potem pa starši ženina in neveste, botri, sosedje...

Vsakdo je moral za ta solo plesat godcu nekaj plačati. Godec je imel nalašč za to pred seboj pehar, da se je še bolje videlo, koliko je kdo dal. Plesali so razne stare pleske, npr. »štajerš«, staro polko, mazurko, lisičji rep, po polnoči pa tudi »poušteranc«. Plesali so po želji. Navada je bila, da je šla nevesta plesat z vsemi svati.

Okrog enajstih do polnoči je bila večerja. Po njej je godec prodajal na dražbi nevestin venček. Nazadnje ga je moral kupiti ženin, ki je moral zanj odšteti seveda več, kot pa je bil pripravljen dati najboljši ponudnik. Včasih se je zgodilo, da je kdo od bogatih dajal zanj nalašč več kot ženin, samo zato seveda, da je moral potem ženin zanj še več odšteti.

Okrog treh zjutraj so fantje prignali kamelo. To so bili pravzaprav trije fantje, pokriti s plahto; namesto glave je prvi držal spredaj star škorenj, za kamelin rep pa je služila metla, ki jo je držal zadnji fant. Takšno kamelo je prodajal črno namazan fant, ki se je hvalil, da je to najboljše žival na svetu. Zraven pa je jokala žena, da po-

tlej, če mož kamelo proda, ne bo imela kaj dati otrokom, da ne bo kje imela dobiti mleka.

Tistemu, ki je kamelo prodajal, so rekli čiča. Kamelo so preizkusili na vse načine. Morala je povedati, koliko sta nevesta in ženin stara, koliko otrok bosta imela, če se imata rada ipd. Leta je odštevala z udarcem noge ob tla. Pogledali so tudi, če molze. V ta namen je zadnji od fantov držal pod plahto lonec z mlekom. Največ pa je trpel srednji fant, in sicer takrat, ko so kamelo preizkušali, kako se na njej jaha; revež je moral prenašati na svoji plečih že na pol pijane svate.

Kamelo je kupoval starešina. Nazadnje so se dogovorili za kri. Za koliko litrov krvi so »zglihali«, toliko litrov vina so dobili fantje. Nazadnje je godec kamelo »ubile«, fantje pa so hitro skočili ven in rešili kožo: svojo in kamelino — plahto. Po vino so se vrnili pozneje in ga pri sedelu spili.

Se pred jutrom so na svatbi naredili »rajtengo«. Starešina je pobral denar za strežnice, za kuharico in za godca. Potem so rajanje nadaljevali. Kmalu po polnoči so se preoblekli v slabše obleke, da si najboljše — vsak pa je imel nekaj v življenju le-

eno najboljše obleko! — ne bi zamazali.

Vzdušje na svatbi je bilo največ odvisno od godca. Ljudje so rekli, da je dober tisti godec, ki ima dolg gobec (Jezik). Ali: Godec je samo za gobec. Uganjal je različne norčije: koga je za šalo prinesel v košu med svate, nalašč sta dva hkrati jedla veliko kost in renčala drug na drugega, v nočni posodi — novi seveda — je skuhal klobaso in jo potem pojedel, koga je s smetano namazal po obrazu in ga s trsko bril, smetano pa je sproti pojedel ipd. Na večjih svatbah so igrali tudi trije godci: eden harmoniko, drugi klarinet in tretji neke vrste trobento.

Ivan Sivec

(Prihodnjič naprej)

Gorenjski kraji in ljudje

(Nadaljevanje)

Z Orhičem sva prva pregledala 11 padlih borcev. Med njimi ni bilo mojega moža. Šele kasneje mi je Gabrčeva Francka iz Begunj povedala, da moj mož leži mrtev v potoku.

Kurir Mirko Učman je bil star 20 let, ko je padel v Drago. Rojen je bil v Velikem Cerovcu; pri Simnu na Gorici pri Radovljici se je učil za čevljarja in je bil pred odhodom v partizane čevljarski pomočnik.

Kurir Viktor Cuznar je bil rojen 28. aprila 1928. leta. Doma so živeli skromno, ker je bil oče cestar. Viktorju je mama umrla, ko je bil star tri leta. V Kranjski gori se je učil za ključavničarja. Aprila 1944. leta je odšla skupina mladih fantov z Belce v partizane, med njimi tudi 16-letni Viktor. Do decembra 1944. leta je bil kurir v Karavankah nad domačo vasjo, nato pa premeščen v Drago, kjer je padel v skupini sedmih kurirjev.

Jože Vidic

Zaseda v Dragi

Alojz Franc je bil rojen 13. februarja 1905. leta v Martuljku. Družina se je še pred prvo svetovno vojno preselila v Belo peč. Tam je Alojz delal v Tovarni verig, dokler se ni vrnil v Jugoslavijo. Nekaj časa je delal v cementarni v Mojstrani, potem pa je iskal priložnostna dela. Decembra 1941. leta je aktivno sodeloval v splošni vstaji v Zgornjesavski dolini. Pomagal je požgati most čez Belco. Februarja 1942. leta so ga Nemci aretirali in odpeljali v taborišče Buchenwald. Ko se je vrnil, je zopet začel sodelovati z OF in je aprila 1944. leta postal terenski kurir. Za kurirja v Dragi je bil premeščen skupno s Cuznarjem.

Slavko Benedik - Vinko je bil rojen 1919. leta v Rovtahn pri Podnartu kot sin kajzarja. Izučil se je za ključavničarja. Kot ključavničarski pomočnik je delal v Železnikih in Kranju, nato pa se je zaposlil v jeseniški železarni. Že 1941. leta je kot obveščevalec in kurir sodeloval s prvimi partizani. Ko je zvedel, da ga gestapo zasleduje, je v začetku 1943. leta stopil v NOV. Na Malem vrhu pod Jamnikom je organiziral partizansko tehniko. Pravzaprav so bili bučkerji tehnike blizu njegove domače vasi Rovte. V bunker je po kablu od naj-

bližje hiše napeljal elektriko. Zadnje dni oktobra 1944. leta so prišli belogardisti iz Kranja in po sledovih električnega kabla odkrili tiskarno. Člani tehnike so se sicer pravočasno umaknili, toda belogardisti so zaplenili razmnoževalec, radioaparat in celotno opremo tehnike. Po tem dogodku je bil Slavko premeščen k pokrajinski tehniki, kjer je prevzel dolžnost pokrajinskega tehničnega kontrolorja. S to nalogo je tudi prvič prišel v Drago, vračal pa se je s kurirji. V koloni je bil verjetno sedmi, ker so pred njim, razen Nagliča, vsi padli, za njim pa nihče.

Do enajste ure zvečer 27. januarja 1945. leta je v Dragi padlo 8 borcev. Zaseda v Vazarjevi hiši pa je še naprej čakala na žrtve. Okrog ene ure ponoči se je v Zadnji vasi v Podgori od domačih poslovil Urh Pogačar. Bil je v skupini 12 borcev 3. bataljona Kokrškega odreda, ki je šla v Podgoro po hrano. Nihče od preživelih borcev pa se ne more spomniti, kje so dobili hrano. Po večmesečnem povpraševanju sem zvedel, da je tisto soboto podnevi kmet Janežčev iz okolice Leš pripeljal s konjem poln gnojni koš hrane za partizane, največ fižola, zložil pa ga je na Tacmanovem skednju v Slatni. Ko je Mali pripeljal skupino borcev, so na skednju napolnili nahrbtnike in se takoj vrnili v Drago, le dva sta zaprosila, če gresta lahko malo pogledat domov. Pogačar in Jeglič sta pustila polne nahrbtnike na Tacmanovem skednju, potem pa je Urh šel domov, Jeglič pa k dekletu v Palovče. Še prej sta se zmešnila, da se ob enih ponoči dobita na Tacmanovem skednju. »Slišala sem jih, ko sta na cesti govorila, slišala sem tudi, ko sta zapirala vrata skednja,« se spominja Tacmanova Ivanka s Slatne.

Oba sta padla na cesti pred vhodom v Drago. Na ta dva niso streljali iz Vazarjeve hiše, temveč iz Vagalov prve hiše v Begunjah blizu križišča, kjer se odcepi cesta v Drago.

Urhova sestra je drugo jutro dobila na kraju, kjer je padel brat, njegovo titovko, ki je bila krvava, in raztresen fižol, ki ga je nosil v nahrbtniku. Brata so borci Kokrškega odreda namreč že odpeljali višje v Drago, kjer so ga drugi dan pokopali.

Milka, sestra Jožeta Jegliča iz Praproš, je šla drugi dan takoj gledat mrtvega brata. Ležal je blizu Urha, roko pa je še vedno držal na srcu, kamor ga je zadela sovražnikova krogla. Jeglič je bil iz kmečke družine, kjer je bilo deset otrok. V zadnji ofenzivi je na Vojskem padel tudi njegov dvajsetletni brat Tone. Jeglič je bil star 29, Urh Pogačar pa 23 let.

Zdaj je bilo v Dragi že deset mrtvih borcev, zaseda pa se še vedno ni umaknila. Pred jutrom so padli še trije borci, enega pa so ujeli.

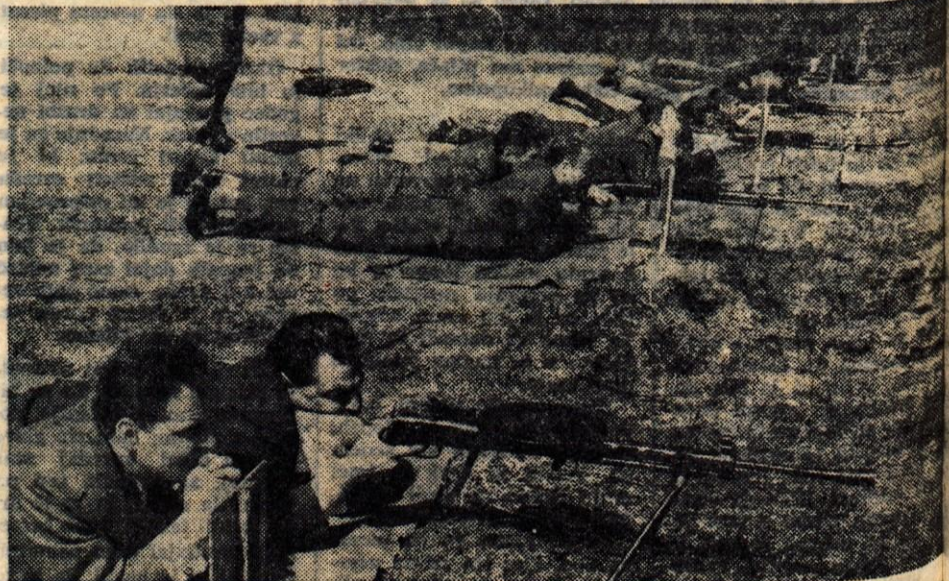
(Se nadaljuje)

Enotam gorske reševalne službe med vajo ni bilo treba posredovati. Pomagali pa so nekaterim smučarjem, ki jih je bilo v soboto na Krvavcu kar precej in jih vaja ni prav nič motila.

Pripadniki posameznih enot so bili dobro opremljeni

S sobotnega in nedeljskega urjenja nižjih starešin teritorialnih enot Kranj v streljanju.
Foto: F. Perdan

Sovražnikov odpor so zlomili

»V noči iz petka na soboto je sovražnik napadel letališče Brnik. Vendar so enote JLA diverzante razbile, le-ti pa so se umaknili na pobočje Krvavca. Zato so takoj stopile v akcijo enote uprave javne varnosti, miličniki-rezervisti, enote teritorialne obrambe, JLA in gorske reševalne službe. Le-te so potem v soboto na vrhu Krvavca zlomile sovražnikov odpor.«

Takšna je bila taktična predpostavka in vaja združenega odreda na Krvavcu. Njen namen je bil preskusiti pripravljenost enot milice, teritorialne obrambe in gorske reševalne službe na vseljudsko obrambo. Hkrati pa je vaja potekala v spomin na lani preminulega republiškega sekretarja za notranje zadeve Slavka Furlana.

Ceprav je vaja potekala v soboto dopoldne, ni motila številnih smučarjev, ki so ta dan obiskali krvavška smučišča. Po končani vaji je republiški sekretar za notranje zadeve

Silvo Gorenc dejal, da so enote, ki so sodelovale, pokazale, da je moč voditi odkrit boj proti vsakomur, ki bi napadel našo neodvisnost. Hkrati pa se je pokazalo da enote milice, JLA, teritorialne obrambe in gorske reševalne službe lahko vsak čas pomagajo ob morebitnih nesrečah.

Na tiskovni konferenci pa je tovariš Gorenc povedal, da je vaja pokazala dobro pripravljenost vodstvenega kadra in tudi dobro kondicijsko pripravljenost vseh sodelujočih. »Pomembno je, da nam je v kratkem času uspelo formirati enote. To pa je najvažnejše pri uresničevanju programa vseljudske obrambe. Zato bomo s tovrstnimi vajami na Krvavcu nadaljevali vsako leto.«

Poveljnik združenega odreda Adolf Stopar pa je dejal, da je bila letošnja vaja zahtevnejša od lanske. »Bila pa je tudi boljša od lanske.«

Besedilo: A. Zalar
Slike: F. Perdan

Ceprav je vaja potekala po izredno težkem terenu, je dobro uspela. Sovražnik se je moral ukloniti. Nazadnje so bili vsi utrujeni, vendar tudi harmonika ni manjkala, ko so proslavili zmago.

Urjenje starešin teritorialnih enot

V okviru programa vseljudske obrambe so pomemben dejavnik teritorialne enote, organizirane na področju krajevnih skupnosti. Program predvideva, da bodo le-te organizirane in izurjene tako, da bo lahko vsak (tudi sleherni občan), če bi bilo potrebno, posredoval v vseljudskem odporu. Prav zato pripadniki krajskih teritorialnih enot že nekaj časa izpolnjujejo oziroma uresničujejo

jejo svoj izobraževalni program. Minulo soboto in nedeljo so se člani enot (nižje starešine) urili v streljanju in se hkrati seznanili z nekaterimi vrstami orožja. Z izkušnjami bodo seznanili pripadnike enot oziroma slehernega člana posamezne enote. Tako bodo postopoma spoznali različne vrste orožja, veččin in oblike vseljudskega odpora.

A. Z.

Posnemanja vreden primer

Konferenca za družbeno aktivnost žensk v Radovljici je izročila priznanje Petru Marklju

V prostorih družbenopolitičnih organizacij v Radovljici so v sredo popoldne na izredni seji vodstva konference za družbeno aktivnost žensk pri radovljiški občinski konferenci SZDL, ki so se je udeležili predstavniki občinske konference, Uprave javne varnosti Kranj in postaje milice Radovljica, 39-letnemu Petru Marklju iz Radovljice izročili simbolično priznanje. Peter Markelj, ki je ključavničar v tovarni Sukno Zapuže, je 21. marca zvečer v Radovljici ujel nasilneža, ki je več kot dva meseca po Radovljici, Bledu in Zabreznici napadal ženske.

Nasilnež, 21-letni Jože Meglič iz Leš pri Trzinu, je od 2. februarja do dne, ko ga je zvečer ujel Peter Markelj, zahrbtno napadel 9 žensk in jih skušal posiliti. V enem primeru v Zabreznici mu je to tudi uspelo.

21. marca, okrog devete ure zvečer, je Peter Markelj v bližini svojega stanovanja zaslišal krik. Ko je stopil iz stanovanja, je nedaleč stran opazil premetavanje. Hkrati pa je opazil tudi nasilnež in začel bežati. Tako se je začel več kot desetminutni lov za nasilnežem, ki ga je vztrajno iskala tudi uprava javne varnosti in ki je vzbujal strah med ženami v radovljiški občini.

»Tovarišu Marklju smo zelo hvaležni za pogum in vztrajnost, da je ujel nasilneža. Organom varnosti je prihranil precej dragocenega časa. Posebno, ker je nasilnež žrtve ogovarjal v srbohrvatskem jeziku in tako oteževal raziskovanje. Toliko bolj smo mu hvaležni, ker je bil edini, ki v odločilnem trenutku ni obrnil hrbta. Izkazalo se je namreč, da bi že v prejšnjih po-

skusih posilstev nasilneža nekateri prebivalci lahko ujeli, vendar se niso odzvali klicem na pomoč.«

Tako sta povedala predstavnika Uprave javne varnosti in postaje milice ter se mu v imenu službe še enkrat zahvalila. Konferenca za družbeno aktivnost žensk pa mu je podelila uro.

Primer Petra Marklja oziroma sodelovanja prebivalcev z organi varnosti sicer ni edini, žalostna pa je skupna ugotovitev na seji, da bi prebivalci nasilneža lahko ujeli že prej. Mar prav to ne kaže na ne ravno redek pojav, da v trenutku, ko nekdo potrebuje pomoč, drug drugemu premalo pomagamo. Največkrat se zadovoljimo z mislijo: »Saj

to ni moja stvar, ampak stvar organov varnosti oziroma milice.« Nimamo prav v takšnih trenutkih. Primer Jožeta Marklja najlepše potrjuje, da morajo prebivalci sodelovati vedno in na vseh področjih s službo varnosti. Ne nazadnje je v mnogih primerih prav od takšnega sodelovanja odvisno hitro, uspešno in vsestransko delovanje službe javne varnosti.

In končno gre ob podelitvi priznanja Petru Marklju vse priznanje tudi konferenci za družbeno aktivnost žensk oziroma organizaciji SZDL v Radovljici, ki se je v konkretnem primeru odzvala družbeno pomembnemu delu posameznika — občana.

A. Zalar

Pomagajte mi prosim, da s tem člankom dam vse priznanje urejenim razmeram, ki smo jih bili deležni v domu za Klimatsko zdravljenje otrok v Novigradu v Pineti. Posebno priznanje direktorju Sbilju Marku in vsemu ostalemu osebju kot tudi Sindikalnemu svetu v Kranju.

Svoj 10-dnevni dopust smo že 2 leti preživeli ob morju v tem domu. Dom je odprt tudi za družine z otroki in tako bomo letos že tretjič preživeli svoj dopust na istem mestu. Obšli smo že mnogo krajev ob morju — zadovoljni pa nismo bili še nikjer tako kot v Pineti. Vse od hrane, prenočišča in sanitarij je v najlepšem redu. Urejena je plaža par korakov od doma.

Za tiste, ki nimajo svojega prevoznega sredstva, je urejen soliden in ne drag prevoz, ki traja 3 ure v eno smer. Tudi cena penziona ni velika in je dostopna vsakemu žepu.

Okolica doma je lepo urejena. Ima travo in borov gozdiček z vsemi rekviziti, ki jih potrebujejo otroci za svoje igre. In še nekaj je važno, spiš v miru, kar težko najdeš po drugih krajih ob morju.

Prijavi se lahko vsak, kdor želi preživeti svoj dopust v Pineti, in to na občini pri Sindikalnem svetu, soba 206, Zavod za klimatsko zdravljenje otrok.

Družini Vukotič in Vidic iz Kranja

**PRVA NAKLADA ŽE
RAZPRODANA !
IZŠEL PONATIS!**

**ZALOŽBA
MLADINSKA KNJIGA**

Spomini na prihodnost

Erich von Däniken je prepričan, da so naše prednike obiskala bitja z drugih planetov, iz drugih sončnih sistemov — in sicer ne enkrat. Vprašanje: ali so bili bogovi astronomi, je moto knjige, ki jo boste prebrali z velikim zanimanjem in v eni sapi. Zato stopite v najbližjo knjigarno ali pa se obrnite na naše poverjenike in zastopnike. Doblili boste našo trenutno najbolj brano knjigo **SPOMINI NA PRIHODNOST**, ki jo lahko naročite tudi pri oddelku za direktno prodajo založbe Mladinska knjiga v Ljubljani, Titova 3 s spodnjo naročilnico.

Naročilnica — 2

Ime in priimek _____

Natančen naslov _____

Poklic _____

Nepreklicno naročam knjigo Spomini na prihodnost. Ceno 40 dinarjev bom plačal(a) — naenkrat — v dveh zaporednih mesečnih obrokih po 20 dinarjev — takoj po prejemu računa in položnic na tekoči račun Mladinske knjige v Ljubljani 501-130/1. (Neustrezno prečrtajte)

Datum _____ Podpis _____

GORENJSKA KREDITNA BANKA

BLED • JESENICE • KRANJ • RADOVLJICA • ŠKOFJA LOKA • TRZICA

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

Za vlagatelje, ki v času
od 1. II. 1970 do 31. VII. 1970
vložijo na hranilno knjižico ali na devizni račun

- Od 2000 — vezano nad eno leto
- Do 1000 — vezano nad dve leti
- Obnovijo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni položaj en trehni listek
Za večji položaj več trehni listkov

19. 8. 1970
na
JESENICAH

Hranilne vloge
obrestujejo:

- navadne 6%
- vezane nad 1 leto 7%
- vezane nad 2 leti 7,5%

Sredstva na
deviznih računih
obrestujejo:

- navadna 5% v devizah
- 1% v dinarjih
- vezane nad 1 leto 7% v devizah
- 0,5% v dinarjih

1 osebnih avto »750 Zastava«	9 brivnikov »Iskra sixtanti«
5 pralnih strojev »Gorenje«	10 garnitur »Girni-Iskra«
5 hladilnikov 170 »Gorenje«	10 ur - potovalnih budilk
5 koles »Pony« »Roga«	10 jušnih servišov
10 tranzistorjev »Bled« UKW	10 garnitur brisac
5 elektr. gramofonov »Iskra«	10 jedilnih priborov
	10 el. likalnikov »Rowenta«

Avto Celje, LJUBLJANSKA C. 11

VAM DOBAVI TAKOJ

	din
wartburg standard	23.382,50
wartburg de lux	24.675,00
wartburg —	
pomična streha	25.262,50
nudimo kredit v višini 11.300,00 din	
NSU pretis 1200 C za	
devize — dobava takoj	
kosilnice alpina	4.800,00

Rezervne dele in splošni material za vozila TAM dobite v skladišču Medlog 16, za vozila fiat, renault in NSU Pretis pa v prodajalnah v Ipavčevi ulici in na Ljubljanski cesti.

dinos

PIONIRJI!

Veliko nagradno akcijo zbiranja odpadnega papirja v Sloveniji od 1. aprila do 31. maja organizira podjetje DINOS skupaj z KB in ZPMS.

Pionirji, vključite se v akcijo in tekmuje za najboljša mesta. Poleg visokih odkupnih cen vas čakajo še denarne in praktične nagrade.

Pri zbiranju papirja ne pozabite na varčevanje!

obvešča vse cenjene potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi krmila za:

kokoši nesnice
in piščance,
krave molznice
in teleta,
koruzo v zrnju,
pšenico, tropine
itd.

Cene zmerne, dostava hitra

GTP Central Kranj
ponovno razpisuje naslednja prosta delovna mesta za nov hotel Bor v Predgradu

1. 1 šefa kuhinje
2. 1 kuharja (vodja izmene)
3. 1 ekonoma

ad. 1. VK kuhar in 5 let prakse v hotelskih kuhinjah.
ad. 2. KV kuhar in 2 leti prakse v hotelskih kuhinjah.
ad. 3. Ekonomska srednja šola ali trgovska šola, znanje enega tujega jezika in dve leti prakse v skladiščni službi.

Pismene ponudbe z dokazili o šolski izobrazbi sprejema Central Kranj, Maistrov trg 11, splošni sektor. Nastop službe takoj.

Prevoznisko podjetje
Transport Radovljica
razpisuje
javno prodajo za:

več tovornih vozil

v voznem in nevoznem stanju za dne 24. 4. 1970 v prostorih obratov v Zapužah od 8. do 9. ure za družbeni sektor, od 9.—10. ure pa za privatni sektor. Interesenti si lahko ogledajo vozila vsak dan od 7. do 14. ure v Zapužah.

Prodaj

Prodaj večjo količino SE-
NA in KRME. Marija Res-
man, Vrhnje 8, Radovljica
1660

Prodaj CEMENT. Luže 19,
Senčur 1773

Prodaj vprežni SADILEC
krompirja filfalgeret in zgod-
nji SEMENSKI KROMPIR
saski. KUPIM OPEKO mon-
ta 16. Rupa 16, Kranj 1774

Prodaj KROMPIR — SE-
MENSKI igor. Zeje 4, Ko-
menda 1775

Prodaj 3000 kg SENA in
kokošji GNOJ. Rakovec Ma-
rija, Sp. Duplje 1 1776

Poceni prodaj KAVC in
OMARICO. Kranj, Gospo-
svetska 13, stanovanje 2
1777

Poceni prodaj SEMENSKI
KROMPIR igor. Sp. Brnik
54, Cerklje 1778

Prodaj suhe BOROVE
PLAHE. Čadovlje 3, Golnik
1779

Prodaj polavtomatični
fergusonov SADILEC za
krompir. Voklo 44, Senčur
1780

Poceni prodaj PRALNI
STROJ gorenje na 10 opera-
cij. Marič, Planina 1, Kranj
1781

Prodaj odlično ohranjen
globok OTROŠKI VOZIČEK.
Informacije na telefon 22-233
Kranj 1782

Prodaj tri PRAŠICE,
stare 6 tednov. Stiška vas 12,
Cerklje 1783

Prodaj KRAVO po tret-
jem teletu. Poženik 3, Cer-
klje 1784

Prodaj dobro ohranjen
vprežni OBRACALNIK za se-
no. Dolinar Peter, Sv. Duh
47, Skofja Loka 1785

Prodaj KROMPIR — SE-
MENSKI saski. Polica 1, Na-
klo 1786

Kupim

Kupim BETONSKI MEŠA-
LEC. Kranj, Smledniška 58 b
1787

Kupim 150 do 200 kg težke-
ga BIKCA. Možina Janez,
Dolenja Žetina 7, p. Poljane
nad Skofjo Loko 1788

Kupim 100-litrski BETON-
SKI MEŠALEC. Naklo 21
1789

Motorna vozila

Prevzamem rabljeni AVTO
na račun gradbenih del ali
materiala do 12.000 din. Na-
slov v oglašnem oddelku
1736

Prodaj FIAT 750, lahko
tudi za gradbeni ček. Predo-
slje 22, Kranj 1790

Prodaj brezhiben FIAT
750. Grošelj, Kranj, Vrtna 3
1792

Prodaj dobro ohranjen
MOPED na tri prestave. Zvo-
kelj Milan, Begunjska 14,
Kranj 1792

Poceni prodaj FIAT 600-D,
letnik 63. Jože Pretnar, Ziga-
nja vas 28, Duplje 1793

Prodaj VW 1200, letnik
1962. Ogled vsak dan od 15.
ure dalje. Turk, Svetje 11,
Medvode 1794

Prodaj dobro ohranjen
FORD CONZUL, letnik 1964.
Ogled vsak dan od 16. ure
dalje. Praznik, Medenska 46,
Vižmarje, Ljubljana 1795

Prodaj AMI 6, letnik 1966.
Frelih, Nartnikova 5 — Labo-
re, Kranj

Zaposlitve

Sprejem VAJENCA za iz-
delavo smuči. Debeljak Zvon-
ko, Kranj, Staneta Zagarja
45 1685

OBRTNIKI! Strokovno in
poceni vam vodim poslovne
knjige. Tajnost zjamčena.
Telefon 23-000 Kranj 1686

Dva MIZARSKA POMOČ-
NIKA potrebujem takoj v
najsodobnejše opremljeno
delavnico. Nastop službe ta-
koj ali po dogovoru. Samsko
stanovanje zagotovljeno. Na-
slov v oglašnem oddelku
1796

MIZARKEGA POMOČNI-
KA in VAJENCA sprejem.
Ogris Andrej, Trojarjeva 9,
Kranj (Kalvarija) 1797

Izgubljeno

Našel sem zločljiv DEŽ-
NIK. Dobi se na Hujah 1,
Kranj 1798

Najditelja črne AKTOVKE
prosim, da jo vrne proti na-
gradi na naslov, ki je v njej.
1799

Ostalo

Opozarjam kupce, da ne
kupujejo premičnin od Vad-
nov Vide iz Senčurja št. 57
do konca zapuščinskega po-
stopka. Ostali dediči pokoj-
nega lastnika Ropreta Jako-
ba iz Senčurja 57 1800

PLESNA SOLA KRANJ,
DELAVSKI DOM organizira
zadnji PLESNI TEČAJ za za-
četnike v petek, 24. aprila,
ob 18.30. Tečaj je vsako sre-
do in petek. Izkoristite zad-
njo priložnost pred počitni-
cami 1764

Kino

Kranj CENTER

22. aprila amer. film NAI-
BOLJ NEUMNI DNEVI STA-
NIA IN OLIA ob 16. in 18.
uri, amer. barv. CS film RO-
SEMARIJIN OTROK ob 20.
uri

23. aprila premiera jugosl.
barv. filma DIVJI ANGELI
ob 16. uri, amer. barv. CS
film ROSEMARIJIN OTROK
ob 18. in 20.10

24. aprila angl. barv. film
SLED VODI V SOHO ob 16.
in 18. uri

Kranj STORŽIC

22. aprila amer. barv. VV
film TARZAN IN DEČEK IZ
DZUNGLE ob 16., 18. in 20.
uri

23. aprila amer. film NAI-
BOLJ NEUMNI DNEVI STA-
NIA IN OLIA ob 16. uri,
amer. barv. CS film DOLGO-
TRAJNI DVOBOJ ob 18. uri,
premiera grškega barv. filma
GRŠKI BISERI ob 20. uri

24. aprila jugosl. barv. film
DIVJI ANGELI ob 16. uri,
amer. barv. CS film ROSE-
MARIJIN OTROK ob 18. uri,
grški barv. film GRŠKI BI-
SERI ob 20.10.

Tržič

23. aprila amer. barv. VV
film MOCNEJSI OD SLAVE
ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

23. aprila angl. barv. film
SLED VODI V SOHO ob 18.
in 20. uri

Jesenice RADIO

22. aprila amer. barv. film
SINOVI MUSKETIRJA

23. aprila jugosl.-nem. barv.
CS film VINETOU IN OLD
FIREHAND

24. aprila italij. barv. film
ŽENE VLADAJO

Jesenice PLAVZ

22. aprila jug.-nem. barv.
CS film VINETOU IN OLD
FIREHAND

23.—24. aprila italij.-nem.
barv. film DNEVI JEZE

Dovje-Mojstrana

23. aprila amer. barv. CS
film MC KENNOVO ZLATO

Kranjska gora

23. aprila amer. barv. film
SINOVI MUSKETIRJA

Javornik DELAVSKI DOM
22. aprila italij.-nem. film
DNEVI JEZE

Radovljica

2. aprila angl. barv. film
NEDOLZNA LJUBEZEN ob

18. uri, amer. barv. film MAT
HELM UREJA RACUNE ob
20. uri

23. aprila angl. barv. film
NEDOLZNA LJUBEZEN ob
20. uri

Skofja Loka SORA

22. aprila nem. barv. VV
film HELGA IN MIHAEL ob
18. in 20. uri

23. aprila franc. barv. film
BLEDOLICNI UBIJALEC ob
20. uri

24. aprila franc. barv. film
BLEDOLICNI UBIJALEC ob
18. in 20. uri

Prešernovo gledališče v Kranju

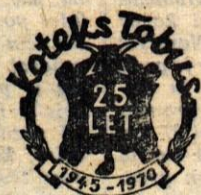
SREDA — 22. aprila, ob
19.30 za red PREMIERSKI
— I. Torkar: ZLATA MLADI-
NA, gostuje Mestno gleda-
lišče ljubljansko.

CETRTEK — 23. aprila,
ob 16. uri za GIMNAZIJO
KRANJ, ob 19.30 za red
KOLEKTIVI I — I. Torkar:
ZLATA MLADINA, gostuje
Mestno gledališče ljubljansko

PETEK — 24. aprila, ob
16. uri za red DIJASKI II,
ob 19.30 za red KOLEKTIVI
II — I. Torkar: ZLATA MLADI-
NA, gostuje Mestno gleda-
lišče ljubljansko

Občinski sindikalni svet
Kranj organizira v petek,
24. aprila, ob 20. uri aka-
demijo v počastitev oblet-
nice osvoboditve in praz-
nika dela. Na prireditvi v
kinu Center sodelujeta
Prešernov pevski zbor ter
kulturno umetniško dru-
štvo Jedinstvo iz Splita.
Ansambel Jedinstvo bo
naslednji dan, v soboto,
ob 10. nastopil še na os-
novni šoli v Cerkljah, ista-
tega dne ob 17. uri pa na
Golniku. Na programu so
dalmatinske pesmi in ple-
si jugoslovanskih nara-
dov.

Izdaja in tiska ČP »Go-
renjski tisk« Kranj, Ulica
Moše Pijade — Naslov
uredništva in uprave lista:
Kranj Trg revolucije 1
stavba občinske skupšč-
ne. — Tek. račun pri SDK
v Kranju 515-1-135 — Te-
lefon: redakcija 21-835
21-860; uprava lista, ma-
looglasna in naročniška
služba 22-152. — Naročni-
na: letna 32 polletna 16
din, cena za eno številko
50 para. Mali oglasi: be-
seda 1 din, naročniki imajo
10 % popusta. Neplačanih
oglasov ne objavljamo.

IZID ŽREBANJA

Koteks Tobus

sporoča, da so bila pri žrebanju 20. aprila
izžrebana potrdila za oddane svinjske kože
v času od 1. novembra 1969 do všteteja
20. aprila 1970.

TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK
214131

SIVALNI STROJ
030293 096547

BRZOPARILNIK
017873 090419 118445 145261 168620

TRANZISTORSKI SPREJEMNIK

000132	002183	006628	007435	014644	018910	019155	023559	029590	033430	036043	038234
042290	043516	050795	051387	053767	057527	059610	062177	063827	065711	079056	083449
083762	086635	087024	089269	099304	101422	101658	103677	109896	116060	122615	124760
130047	132615	134025	138162	141589	143877	144395	148945	152362	154154	157771	164332
165403	169168	174103	180842	184031	187781	189077	191581	197570	198461	200582	203020
207775	209330	212780	216529	216604							

Srečni izžrebanci lahko vzamejo dobitke
od 10. maja dalje na najbližji odkupni
postaji Koteks Tobus

MOTORNIA KOSILNICA
115449

POTOVANJA V INOZEMSTVO
199388 145632 203434 211005 138063

4

ZLATI
KLJUČINAJVEČJA
RAZSTAVA
SODOBNEGA
POHIŠTVA
V
FESTIVALNI
DVORANI
NA
BLEDUOD 30. APRILA
DO 18. MAJA

BREST

d
dekorativna

ALPLES

STOL

Nesreče v zadnjih dneh

V petek, 17. aprila, popoldne je pri novem podvozu na Jesenicah hudo padel s kolesom 27-letni Radaman Seničak z Jesenic. Kolesarja so z močnim pretresom možganov prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Zaradi neprimerne hitrosti in vinjenosti se je v petek okoli 23.30 pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila Srečku Porenti iz Virmaš. Voznik je zapeljal s ceste med Zmincem in Brodemi. V nesreči je bila ranjena sopotnica, škode na vozilu pa je za 4500 din.

Iz neznanega vzroka je v soboto, 18. aprila, popoldne na cesti prvega reda pri Tržiču zapeljal v levo voznik osebnega avtomobila Marko Triler iz Pivke. Voznik je tik pred predrom zavil v levo in trčil v levi vogal predora. Voznik je bil v nesreči huje ranjen in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Škode na vozilu je za 7500 din.

L. M.

Delo krajevnih skupnosti Moste

O delu krajevnih skupnosti Moste mi je pripovedoval njen predsednik Anton Cibašek:

»Zadnja leta je čutila vas potrebe po novi transformatorski postaji. Sedanja napaja tri vasi: Moste, Suhadole in Zeje že skoraj štirideset let. Z gradnjo novih hiš, obrtnih objektov in z opremo z gospodinjskimi električnimi aparati se je bilo nujno treba lotiti izgradnje nove transformatorske postaje. Predvideni sta dve novi: za Moste in za Zeje, že obstoječa pa bi napajala Suhadole. Dela na moščanski transformatorski postaji dokončujejo. Oba nova objekta bosta stala 340.000 N din. Krajevna skupnost Moste bo prispevala 60.000 prav toliko potrošniki treh vasi, ostalo pa Elektro Ljubljana-okolica.

V letošnjem letu je predvidena izgradnja nove samopostrežne trgovine v bližini osnovne šole Moste. Dela bo

financiralo trgovsko podjetje Kočna iz Kamnika. Zemljišče je že pripravljeno.

Prav tako je predvideno, da bi vas že v letu 1970 dobila tudi bencinsko črpalko. Lokacija je odobrena nasproti šole.

Pomembna pridobitev za Moste bo tudi telefonska centrala, ki jo bodo namestili v prostore gasilskega doma. V vasi je precej interesentov za telefonske priključke, do sedaj okrog 30. Telefonski vod bo speljan tudi do Komende, kjer bo tudi nekaj naročnikov dobilo svoje številke. Pošta ostane v Komendi.

Vodna skupnost Ljubljana-Sava, ki skrbi za ureditev strug na našem področju, bo do maja dokončala z deli pri prekopu. Le-ta bo že v malo večjem vodostaju razbremenila staro strugo. Nekdaj ogrožene hiše ob Pšati v Mostah in Suhadolah, prav tako pa druge površine, ne bo več zalivala voda.

J. Sivec

Avtomatsko štiristežno kegljišče v Britofu

Pred dnevi so pri gostišču »Johanca« v Britofu pri Kranju odprli novo avtomatsko štiristežno kegljišče. Ob otvoritvi so se pomerili štirje krožki kranjskega Triglava. V borbenih igrah je zmagala ekipa Elektro s 472 keglji, drugi je bil Borec 378, tretji IBI 307 in četrto Cestno podjetje 289 podrtih kegljev.

Nastopili pa so tudi nekateri najboljši kegljači kranjskega Triglava in Gradisa iz Ljubljane. Kranjčan Česen je z 943 keglji postavil prvi uradni rekord enega najboljših kegljišč v Sloveniji. V ekipni konkurenci pa je zmagal kranjski Triglav.

F. Štagar

Motokros

Zvezni trening

Pod vodstvom češkoslovaškega tekmovalca Zdenka Stanega se je na motokros progi v Podlublju pred dnevi pričel zvezni trening deseterice najboljših jugoslovanskih motokrosistov.

Na treningu so tudi mladi tekmovalci Tržiča — Mokorel, Šparovec,

Pernuš, Kavar in Špendal, ki so se že izkazali na tekmovalnih v speedwayu z mopedi. Trening jim bo omogočil, da se v bodoče razvijejo v dobre motokrosiste, saj imajo za trening eno izmed najboljših prog v Evropi.

-dh

Intereuropa

mednarodna špedicija in transporti,
Koper — fillala Kranj, Kolodvorska 1

RAZPISUJE LICITACIJSKO PRODAJO OSNOVNIH SREDSTEV

(rabljene pisarniške mize in stoli)

v soboto, 28. aprila, ob 9. uri v skladišču Merkurja pri železniški postaji Kranj

Za večjo
prometno varnost

Srečavanje

Na delu ceste, ki ima velik vzdolžni nagib kot na primer planinska cesta ali kaka druga cesta, na katerem je srečavanje vozil nemogoče ali zelo oteženo, mora voznik vozila, ki vozi navzdol in opazi, da mu prihaja navkreber nasproti drugo vozilo, ustaviti svoje vozilo na primernem mestu in omogočiti varno srečanje vozila, ki vozi navkreber.

Če vozilo, ki vozi navzdol, nima pred seboj primerne mesta, na katerem bi se ustavilo, mora ustaviti vozilo na primernem mestu voznik, ki vozi navkreber. Vozilo ustavi na primernem mestu na desni strani v smeri vožnje in tako omogoči srečanje vozilu, ki vozi po klancu navzdol.

Kadar pa mora pri srečanju zapeljati nazaj eno od vozil, mora nazaj zapeljati: vsako vozilo, ki se srečuje z vozilom, ki vleče priklopnik,

- tovornjak, ki se srečuje z avtobusom,
- lahko vozilo, ki se srečuje s težkim vozilom,
- od vozil iste kategorije pa vozilo, ki vozi navzdol,

razen če glede na razmere in položaj vozila na cesti lažje to stori voznik vozila, ki vozi navkreber.

Zakaj omejitev?

Selška dolina. Lepa asfaltirana cesta, prijazne vasice, staro železarsko mesto Zelenikovo, mogočnim plavžem, čipkarski izdelki, lepo urejeni muzej itd. To so le nekateri povzetki iz turističnega prospekta Selške doline. Takim rečem se ne kaže odrekati, zato sem se v prvem lepem vremenu popeljal v ta prelepi konec naše domovine. Namesto brezskrbne vožnje me je pa že na prvem kilometru za Selško dolino vznemiril prometni znak, ki na dolžini 17 km omejuje hitrost na 60 km na uro. Svojo vožnjo sem prilagodil predpisani hitrosti, čeprav cesta pred menoj ni kazala potrebe po taki omejitvi. Vsled take vožnje mi je delo okoli prestav šlo krepko na živce. V tolažbo mi je bilo le upanje, da bom slednjič morda le zavozil na nepregledno ter ozko cesto. Namesto tega užitka sem bil pa že prej ko na polovici poti deležen hupanja ter pomilovalnih pogledov prehitevajočih voznikov. Tako se je moj izlet preusmeril. Namesto ogleda mogočnega plavža, muzeja ter čipkarskih izdelkov sem iskal vzrok za omejitve hitrosti. Kar oddahnem sem se, ko sem prevozil tistih 17 km. Sproščeno sem pritisnil na plin, ko sem zapeljal mimo starega plavža v Zeleni-

nikih proti Zalemu logu. Na tem odseku ni omejitev, čeprav bi zaradi ostrih dvojnih ovinkov in ozke ceste bila znatno primernejša kot pa iz Skofje Loke do Zelenikova. Nič kaj razpoložen sem na Zalem trgu parkirale ter odšel v gostilno, ki je sicer edina, pač pa znana po zelo solidni postrežbi daleč naokoli. Ko sem nekemu gostu pripovedoval o mojem potovanju, me je potrepljal po rami in dejal: »Ti si vsaj nekaj imel od vožnje, ko si pričakoval ovire, ki naj bi opravičila omejitve hitrosti. Kaj pa mi, ko se že leta vozimo po tej cesti?

Vozimo skladno z vremenskimi razmerami, gostoto prometa in vidljivostjo. Včasih pa je treba zaradi takega ravnanja odšteti nekaj tisočakov varuhom reda, čeprav te dohitijo na preglednem delu ceste.

Ker je turizem za Selško dolino zaradi svojih prirodnih lepot in znamenitosti zelo pomemben, upam, da bodo turistični delavci našli z odgovornimi organi tako rešitev, da bodo tudi tuji obiskovalci lahko vozili sproščeno ter da jim ne bo treba požirati psovke prehitevajočih načinov.

N. T.

8. mesto uspeh za Triglav

V Beogradu se je v nedeljo končalo letošnje zimsko državno prvenstvo v vaterpolu. Edini slovenski predstavnik kranjski Triglav je med desetimi prvotigaši in tremi drugotigaši osvojil zelo dobro osmo mesto. S tem pa je izpolnil nalogo, ki so si jo zadali kranjski vaterpolisti pred odhodom na državno prvenstvo. Več o tem uspehu nam je povedal trener Peter Didic.

»Osmo mesto predstavlja za nas nedvomno lep uspeh. Pred prvenstvom smo odigrali namreč le tri prijateljske tekme. Bili smo kondicijsko odlično pripravljene, do izraza pa je prišla naša neizkušnost in psihična nepripravljenost. To se je pokazalo predvsem v tekmah z Jugom in Mornarjem, ko smo v enakovrednih igrah nesrečno izgubili obe tekmi. V tekmi proti Jugu smo imeli kar osemkrat igralca več, proti Mornarju pa šestkrat. Slabo sta zaigrala stebra moštva J. Rebolj in Nadižar. Obema se je poznalo, da pred prvenstvom nista nekaj časa trenirala. Njihova slaba igra je vplivala na igro celotne ekipe. Nasprotno pa velja pohvaliti obrambnega igralca Mohoriča, ki je z izredno igro onemogočil najboljše jugoslovanske vaterpolo napadalce. Odlično pa je v prvi sedmerici zaigral tudi mladi Kodek, ki je bil s sedmimi zadetki najboljši strelec v naši ekipi. Dobro pa so igrali še Balderman,

Velikanja in Klemenčič. Če smo se lansko leto pritoževali nad sojenjem na enakem prvenstvu v Zagrebu, tega ne moremo trditi za Beograd, saj je bilo sojenje daleč bolj-

še. Poznalo se je, da so sodniki vodili srečanja pred predsedstvom Plavalne zveze Jugoslavije.

Upamo, da bodo Triglavani uspešno startali tudi v zvezni ligi. V Beogradu so se domenili oziroma sklenili, da bo prvi del prvenstva v juliju in bodo Kranjčani odigrali od 15. julija do 2. avgusta zaporedoma v Kranju devet tekem.

D. Humer

Obisk pri naših telesno-vzgojnih organizacijah

Kegljavke Triglava v veliki krizi

Justi Rozman — bivša državna prvakinja v kegljanju

Medtem ko nas kegljači Triglava iz leta v leto zelo razveseljujejo, saj so letos že šestnajstič osvojili naslov ekipnega prvaka Slovenije, pa je ženska ekipa Triglava zašla v krizo. Rezultati ženske ekipe so iz leta v leto slabši in je letos pristala kljub ojačanju treh igralcev z Jesenic na zadnjem mestu v republiški ženski ligi. Znano je, da so kegljavke Triglava pred leti osvojile naslov državnih prvakinj. Francka Zumer, Anica Petek in Justi Rozman pa so bile tudi prvakinja Jugoslavije. Dvojica Čadež: Rozman je tudi osvojila naslov državnega prvaka; Cvetka Čadež pa je bila celo evropska prvakinja v dvojicah in je bila več let med najboljšimi v Jugoslaviji in stalni član državne reprezentance. V minulih sezonah pa je nekdanja odlična ekipa začela iz različnih vzrokov razpadati. Francka Zumer, Marija Eržen, Anica Petek, Bosiljka Stružnik, Jelena Engelman in Angelca Martelanc ne branijo več barv Triglava. Zaradi odhoda večine igralcev je klubu pretila nevarnost, da bo moral razformirati žensko ekipo. V minuli sezoni so zaradi tega morali vključiti v svoje vrste tri igralke z Jesenic, da so sploh lahko nastopale v republiški ligi. Zaradi tega se v klubu trudijo, da bi povečali število kegljavk in zato vabijo Kranjčanke na kegljišče, da se priključijo trenutno maloštevilni ekipi kranjskega Triglava.

O težki situaciji ženske kegljaške ekipe nam je več povedala nekdanja državna prvakinja Justi Rozman: »V kegljaškem klubu Triglav je včlanjenih prek 300 moških in samo 7 žensk. Naša želja je, da v naše vrste pridejo nove igralke, posebno iz vrst bivših športnic. Tradicija ženskega kegljanja je v Kranju velika in ne smemo dovoliti, da ekipa propade. Milena Rebolj, ki skrbi za žensko ekipo, ima zaradi tega dosti težav. Od sedem igralcev jih mora biti šest vedno pripravljenih za nastop. Kegljavke Čadež, Rozman, Mihelič, Popovič, Čerin, Jasenc in Bakovnik, ki sedaj sestavljajo žensko ekipo Triglava, želijo, da se jim priključijo nove igralke, ker edino tako lahko pričakujemo večjo kvaliteto ženskega kegljanja v Kranju.«

P. Didic

Celovec : Kranj remi

Na devetem srečanju celovških in kranjskih strelcev sta se v nedeljo pomerili ekipi obeh mest v streljanju z zračno puško in pištolo. V tekmovalstvu s pištolo so zmagali gostje, s puško pa so bili močnejši Kranjčani. Prihodnje leto bo jubilejno srečanje v Celovcu.

Rezultati: puška — ekipno: 1. Kranj 2937, 2. Celovec 2866; posamezno: 1. Heissler (Celovec) 380, 2. Lombard 373, 3. Rozman (oba Kranj) 371 itd. pištola — ekipno: 1. Celovec 1045, 2. Kranj 1009; posamezno — 1. Stesl 358, 2. Walther (oba Celovec) 345, 3. Petercel (Kranj) 343.

B. Malovrh

Namizni tenis Triglav najuspešnejši

Na drugem republiškem turnirju za mladince in pionirje so imeli največ uspeha igralci in igralke kranjskega Triglava. Osvojili so kar polovico prvih mest.

Zmagovalci pa so postali: ekipno — pionirji: Triglav, pionirke: Triglav, mladinci: Olimpija, mladinke: Triglav. Posamezno — pionirji: Ramovš (Triglav), pionirke: Verstovšek (Olimpija), mladinci: Savnik (Maribor), mladinke: Verstovšek (Olimpija).

A. Novak

Nogometaši Triglava drugi

Na stadionu Stanka Mlakarja je bil v soboto in nedeljo zelo zanimiv nogometni turnir v počastitev 50-letnice nogometa v Kranju in Sloveniji. Hkrati pa je bil ta turnir namenjen za uigravanje mlade slovenske reprezen-

tance, ki bo nastopila v Zahodni Nemčiji. Med štirimi moštvami je zmagala ljubljanska Svoboda, ki je v finalu premagala domačo Triglav s 3:2, v borbi za tretje mesto pa je reprezentanca Slovenije odpravila Slavijo s 4:1. J. J.

Šah

Borec : Lesce 3 : 1

V nedeljo je bilo odigrano polfinalno tekmo v pokalnem šahovskem prvenstvu SRS. Z Gorenjske sta se pomerili samo dve ekipi: Lesce in Kranj. Z zmago 3:1 se je v finale, ki bo 25. in 26. t. m.

v Ljubljani, uvrstila ekipa Borca iz Kranja. Posamezni rezultati: Zbil : Mali 0:1, Bukovac : Prestriž 1:0, Murovec : Harniški 1:0, Marjašič : inž. Vrečko 1:0. Prvoimenovali so Kranjčani. F. Stagar

Od nedelje do nedelje

NOGOMET — V zaostali tekmi ZCNL je ekipa Lesce iztržila z Usnjarem eno točko. Točka je nedvomno zelo pomembna za Lesce, ki se bori za obstanek v ligi, hkrati pa je neodločen rezultat 1:1 zelo dobrodošel tudi za kranjski Triglav, ki se bori za prvo mesto. Neodločen rezultat 1:1 pa so zabeležili tudi nogometaši LTH v igri s Hrastnikom.

Pari prihodnjega kola: Triglav : Usnjar, Primorje : Lesce, Tolmin : LTH.

ROKOMET — Oba predstavnika z Gorenjske v moški republiški ligi sta ostala spet praznih rok. Kranjčani so doma izgubili z neposrednim kandidatom za izpad, z ekipo Šoštanja z 12:19. Tržič pa je doživel hud poraz v Mariboru z Brankom z 9:22.

Edina svetla točka gorenjskega rokometu ostaja torej ženska ekipa Selca, ki pridno nabira točke in je v nedeljo doma premagala favorizirano ekipo mariborskega Branika z 10:9.

Pari prihodnje soboto in nedeljo — Tržič : Slovan, Ribnica : Kranj, Usnjar : Selca.

KOŠARKA — V moški republiški ligi so gorenjski predstavniki zabeležili naslednje rezultate: Kroj : Maribor 80:83, Ilirija : Jesenice 56:55, Rudar : Triglav 97:70. Torej smo tudi v moški košarki ostali praznih rok!

V ženski republiški ligi pa je bilo odigrano prvo spomladansko kolo. Nasprotno od moških sta oba gorenjska predstavnika osvojila točke. Kroj je premagal Konus s 60:49, Jesenice pa so zmagale v Mariboru v igri z istoimensko ekipo s 84:40.

Danes bo na sporedu že naslednje kolo v moški republiški ligi. Gorenjski predstavniki bodo igrali z naslednjimi nasprotniki: Triglav : Ilirija, Jesenice : Brank, Celje : Kroj.

ODBOJKA — V drugi zvezni ligi so Jesenice na pripravnem na domačem igrišču položili orožje pred vodilnim železničarjem 1:3. Prihodnje nedeljo bodo Jesenice nastopili spet doma in se pomerili z Brezo.

S strelskega dvoboja Celovec : Kranj: predsednika strelskih Celovec (levi) in Kranja (desni)

Brežičani pri-pravljajo koncert

V počastitev delavskega praznika, 25-letnice osvoboditve, 25-letnice vrnitve posavskih internirancev in 15-letnice obstoja DPD Svoboda Bratov Milavec Brežice bo v soboto v Brežicah velika kulturna prireditev, na katero so organizatorji povabili tri moške pevske zборе: Zbor Vasilija Mirka iz Kontovele pri Trstu, moški zbor Svobode iz Stražišča pri Kranju ter domači zbor DPD Svobode Bratov Milavec. Zanimivo je, da bodo Stražiščani tokrat že drugič nastopali v Brežicah (prvič so se tamkajšnjemu občinstvu predstavili leta 1968), medtem ko je bil brežiški zbor gost Stražiščanov lani za 1. maj. Sodelovanje torej postaja tradicionalno.

Od galeba do miga 21

Med 21. in 26. majem 1970 bo na letališču Brnik velika letalska razstava, ki jo pripravljajo zveza letalskih organizacij Slovenije, Aerodrom Ljubljana, Komanda vojnega letalstva in podjetje Inex Adria aviopromet. Gre za široko družbenopolitično akcijo, katere namen je seznaniti ljudi z dosežki sodobne »zračne« tehnike. Organizacijski komite, sestavljen iz predstavnikov vseh omenjenih ustanov, računa, da si bo razstavo ogledalo dnevno okrog 30 tisoč ljudi. Tovrstne prireditve so namreč vedno dobro obiskane.

Seznam naprav, ki naj bi jih pokazali, je izredno pester. Največ zanimanja bodo bržkone vzbudila vojaška letala: mig 21, galeb, jastreb, kragulj, NL-12, F-84 G in C-47, helikopter MI-4, protiplavionska raketa, reakcijski motorji, navigacijski instrumenti, radarji ter kompleti letalske opreme. Razen tega je predvidenih več desantov športnih padalcev in nekajkratni nastop akrobatske skupne reaktivcev galeb in jastreb. Kot posebno zanimivost velja omeniti, da so se organizatorji odločili prirediti vrsto reklamnih poletoz na letalom DC-6B, in sicer za učence vseh osnovnih šol v Sloveniji. Mladim potnikom, predvsem tistim z odličnimi ocenami, bo polovico stroškov plačal prireditelj, polovico — 50 do 60 novih din — pa bodo prispevale šole oziroma starši. —ig

Vozniki šele bodo, zato se ne zmenijo za red, za prometni znak na levi. — Foto: F. Perdan

Na spodnji postaji krvavske žičnice je bilo letos videti tudi veliko tujih vozil (tujcev). — Foto: F. Perdan

Pomlad se je predstavila

Gorenjska letovišča in priljubljene izletniške točke so minulo nedeljo doživele prvi letošnji »turistični sunek«

No, pa smo ga dočakali. Prišel je z zamudo, a prišel je le. Topli val namreč, topli val, spričo katerega so minulo soboto in nedeljo plašči, dežniki in celo »reklci« postali odveč. Kot zapoznala lastovka se je spustil čez deželo Kranjsko, pognal živo srebro v termometrih do številke 22, 23 in celo do 24, odtajal prezeble kosti nahodnih občanov ter jih zbežal na plano. Vse kar leže in gre, vse kar ni bilo kakorkoli zadržano, je zapustilo domove in pohitelo v naravo. Proti Voglu, Zelenici, Krvavcu in Veliki planini so prodirale nepretrgane kolone osebnih avtomobilov in avtobusov.

Privlačila sta jih sneg in sonce, kombinacija, ki očara slehernega smučarja. Sto in sto doslej praznih parkirišč je oživele, hotelske terase in gostilniški vrtovi so se spremenili v mravljišča, medtem ko v planinskih domovih zlepa nisi dobil prostega stola.

Na obalah Blejskega in Bohinjskega jezera ter na bregovih Save in Sore smo opazili prve kopalce. Spričo dolge zime obledela koža je željno vpijala blagodejne žarke. V vodo kajpak še niso upali, saj zaradi dežja in snežnice ni prav nič toplejša kot sredi zime.

Pravo invazijo sta doživeli Selška in Poljanska dolina. Visoka konjušnica je zabeležila doslej rekorden promet. Vsi konji so bili oddani. Kaže, da bo jahanje postalo modna muha leta 1970. Tudi druge izletniške točke v okolici Skofje Loke je zajel turistični vrtnec. Kljub slabim cestam so se proti Križni gori in Crngrobu valile množice sprehajalcev.

»Smo že tam,« nam je potarnal kmet, čigar razsežno polje sekata kar dve stezi. »Vidim, da bo letos še huje. Včasih so mi delali sive lase samo pešci, zadnji dve sezoni pa kar z avtomobili vozijo

čez njive. Ne da se jih pre-poditi.«

Od vseh strani je dišalo po čevapčičih in oglju, po spom-ladi in dobri volji. Prav do mraka so ljudje vztrajali v naravi, pod milim nebom. Šele zvečer je armada vozil znova zatrpala gorenjsko magistralo. Kordon svetleče pločevine na relaciji Kranj-Ljubljana že dolgo ni bil tako gost.

Pomlad se je torej predstavila. Včeraj smo sicer spet oblekli dežne plašče, ampak mraza ni več. In prepričani ste lahko, da bodo lepe nedelje odslej vedno bolj pogoste.

I. Guzelj